

MONITOR SPÓŁDZIELCZY

ORGAN CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓŁDZIELCZEGO

Część A

Rok II.

Warszawa, dnia 10 czerwca 1949 r.

Nr A-11

TREŚĆ NUMERU:

	Str.
poz. 73 — Uchwała Zarządu Centralnego Związku Spółdzielczego z dnia 14 maja 1949 r. w sprawie warunków korzystania z dostaw i usług sektora prywatnego w zakresie dokonywania inwestycji oraz zawierania umów dzierżawnych	1
poz. 74 — Uchwała Zarządu Centralnego Związku Spółdzielczego z dnia 14 maja 1949 r. w sprawie utworzenia Spółdzielczego Studium Korespondencyjnego w Warszawie	3
poz. 75 — Uchwała Zarządu Centralnego Związku Spółdzielczego z dnia 14 maja 1949 r. w sprawie rozwiązania spółdzielni zbytu zwierząt	4
poz. 76 — Uchwała Zarządu Centralnego Związku Spółdzielczego z dnia 14 maja 1949 r. w sprawie rozwiązania spółdzielni	4
poz. 77 — Uchwała Zarządu Centralnego Związku Spółdzielczego z dnia 25 maja 1949 roku w sprawie współpracy spółdzielczości z ruchem zawodowym	4
poz. 78 — Uchwała Zarządu Centralnego Związku Spółdzielczego z dnia 25 maja 1949 r. w sprawie wytycznych współpracy Związku Młodzieży Polskiej ze spółdzielczością	8
poz. 79 — Uchwała Zarządu Centralnego Związku Spółdzielczego z dnia 25 maja 1949 r. w sprawie protokołu dodatkowego do zbiorowego układu pracy, zawartego z Zarządem Głównym Związku Zawodowego Pracowników Spółdzielczych w dniu 24 stycznia 1949 r.	9
poz. 80 — Uchwała Zarządu Centralnego Związku Spółdzielczego z dnia 25 maja 1949 r. w sprawie załatwiania sporów, wynikających między instytucjami spółdzielczymi, przez sądy polubowne	18
poz. 81 — Instrukcja Wydziału Szkolenia i Propagandy Centralnego Związku Spółdzielczego z dnia 14 maja 1949 r. w sprawie organizowania praktyk wakacyjnych uczniów szkół średnich i wyższych w instytucjach spółdzielczych	18
poz. 82 — Tymczasowa Instrukcja Wydziału Rewizyjnego Centralnego Związku Spółdzielczego z dnia 16 maja 1949 r. w sprawie udziału spółdzielczych organów rewizyjno-instrukcyjnych i kontrolnych w kontroli planów finansowo - gospodarczych	20
poz. 83 — Instrukcja Wydziału Rewizyjnego Centralnego Związku Spółdzielczego z dnia 16 maja 1949 r. dla spółdzielczych organów rewizyjno-instrukcyjnych i kontrolnych w sprawie kontroli planowego systemu oszczędzania	22
Przegląd ustawodawstwa ogólnego	24

poz. 73.

UCHWAŁA ZARZĄDU CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓŁDZIELCZEGO

z dnia 14 maja 1949 r.

w sprawie warunków korzystania z dostaw i usług sektora prywatnego w zakresie dokonywania inwestycji oraz zawierania umów dzierżawnych.

W celu ograniczenia transakcji central spółdzielni i spółdzielni z przedstawicielami sektora prywatnego w zakresie dokonywania inwestycji oraz zawierania umów dzierżawnych, z uwagi na to, że transakcje te często są pozaplanowe i powodują unieruchamianie środków obrotowych spółdzielczo-

ści na korzyść prywatnych kapitalistów, Zarząd CZS ustala co następuje:

1. Przez inwestycje należy rozumieć nakłady związane z nabyciem nieruchomości lub ruchomości, których wartość po cenie bieżącej przekracza zł 20.000,— a czas zużycia jest

dłuższy niż rok, powodując powiększenie majątku trwałego w grupach 00, 01, 02 i 03 wg jednolitego planu kont dla spółdzielczości.

Równorzędnie traktowane będą nakłady o charakterze inwestycji w obcych obiektach (np. koszty remontu i adaptacji obiektów dzierżawionych) powodujące powiększenie części majątku trwałego, objętej grupą 04 wg jednolitego planu kont dla spółdzielczości.

Niniejsza uchwała obejmuje narówni z inwestycjami kapitałne remonty, stanowiące nakłady w istniejących nieruchomościach i ruchomościach, o charakterze renowacji obiektów używanych lub uruchomienia obiektów nieużywanych, w wyniku których wzrasta wartość użytkowa i bilansowa danych nieruchomości lub ruchomości oraz przedłuża się okres ich trwania.

Finansowanie inwestycji ze środków obcych limitowanych oraz ze środków własnych nielimitowanych odbywać się powinno w sposób określony w uchwale Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 1949 r. w sprawie zasad systemu finansowego spółdzielczości. Sposób dokonywania inwestycji określony jest obowiązującymi instrukcjami inwestycyjnymi.

2. Umowy na dokonywanie inwestycji budowlanych, maszynowych, remontów oraz usług, powinny być zasadniczo zawierane z kontrahentami należącymi do uspołecznionego sektora gospodarczego. W związku z tym wprowadza się zakaz kupna od osób prywatnych oraz ich spółek wszelkiego rodzaju mienia nieruchomości i ruchomego jak: placów, budynków, lokali handlowych, przemysłowych i mieszkalnych, maszyn, narzędzi, środków transportowych itp., a także zakaz udzielania im zamówień na wykonywanie remontów, adaptacji oraz innych usług.

W wyjątkowych wypadkach, kiedy to jest gospodarczo uzasadnione, a dostawa potrzebnych obiektów lub wykonanie prac w ramach sektora uspołecznionego lub z importu nie są możliwe lub mogą być wykonane, ale z tak długim terminem, że mogłoby to przynieść wyraźne szkody gospodarcze, jednostka spółdzielcza (centrala lub spółdzielnia) może starać się o zezwolenie zakupu lub wykonania prac przez przedsiębiorstwa czy też osoby prywatne.

Starając się o takie zezwolenie, jednostka spółdzielcza musi przedłożyć zaświadczenia odpowiednich instytucji państwowych lub komunalnych, stwierdzające odmowę dostawy, wykonania lub niemożność sprzedaży.

O zaświadczenia takie należy się zwracać — jeżeli idzie o place i parcele — do władz komunalnych, maszyny — do Centralnego Biura Obrotu Maszynami, środki transportowe i ich części — do „Motozbytu“, inne — do właściwych ministerstw.

Następnie zainteresowana jednostka spółdzielcza powinna ustalić wartość i tytuł własności obiektu sprzedaży na zasadzie oryginalnych rachunków lub innych dowodów, pomniejszając wartość początkową o dotychczasowe zużycie (amortyzację). W razie niemoż-

ności odtworzenia wartości na zasadzie dokumentów, należy dokonać szacunku komisyjnego. Jednostka spółdzielcza powołuje komisję szacunkową, w skład której wchodzi:

- a) przedstawiciel czynnika społecznego (związku zawodowego lub Rady Narodowej),
- b) kierownik techniczny pokrewnej branżowo spółdzielni,
- c) rzeczoznawca (O. U. L., Sądu Okręgowego lub Izby Rzemieślniczej).

Komisja powinna sporządzić protokół ze swych czynności.

3. Jeżeli wartość zamówienia lub obiektu, który zamierza zakupić spółdzielnia w sektorze prywatnym nie przekracza zł 100.000,— spółdzielnia może wystąpić do oddziału właściwej centrali z wnioskiem o udzielenie zezwolenia, załączając:
  - a) zaświadczenie właściwej instytucji państwowej, stwierdzające odmowę dostawy lub niemożność sprzedaży,
  - b) dowody stwierdzające wartość i tytuł własności obiektu lub protokół komisji szacunkowej.

Oddział centrali po rozpatrzeniu sprawy udzielić może odnosnego zezwolenia, zawiadamiając o decyzji Państwową Komisję Planowania Gospodarczego, właściwe ministerstwo, Wydział Rewizyjny CZS oraz centralę.

4. Jeżeli wartość zamówienia lub obiektu, który zamierza zakupić spółdzielnia w sektorze prywatnym przekracza zł 100.000,— spółdzielnia może wystąpić z wnioskiem o udzielenie zezwolenia do oddziału centrali, podobnie jak w pkt. 3. Oddział centrali przedkłada wniosek wraz z załącznikami Komisji dla podejmowania przedsiębiorstw prywatnych, celem zainicjowania. W razie przychylniej opinii Komisji, należy sprawę skierować do centrali, która wystąpi do właściwego ministerstwa o zatwierdzenie wniosku.

O dokonaniu transakcji na podstawie otrzymanego zezwolenia należy zawiadomić Państwową Komisję Planowania Gospodarczego, właściwe ministerstwo, Wydział Rewizyjny CZS oraz centralę.

5. Jeżeli zakupu lub zamówienia na rynku prywatnym, o wartości przekraczającej zł 100.000,— zamierza dokonać centrala spółdzielni, powinna ona zwrócić się o zezwolenie do właściwego ministerstwa, załączając dokumenty wynikłe z załatwienia formalności podanych w pkt. 3 i 4.

O dokonaniu transakcji na podstawie otrzymanego zezwolenia powinna centrala zawiadomić Państwową Komisję Planowania Gospodarczego i Wydział Rewizyjny CZS.

6. Po otrzymaniu zezwolenia centrala lub spółdzielnia może dokonać transakcji w trybie następującym:

- a) jeżeli wartość przedmiotu zakupu nie przekracza zł 500.000,— zakup powinien odbyć się komisyjnie. W komisji powinny wziąć udział: przedstawiciele władz spółdzielni, inspektor rewizji danego pionu spółdzielczego oraz przedstawiciel czynnika społecznego.

Dokumentami zakupu będą: rachunek wystawiony przez sprzedającego, zawierający wszystkie obowiązujące cechy rachunku oraz protokół zakupu podpisany przez wszystkich członków komisji;

- b) jeżeli wartość przedmiotu zakupu przekracza zł 500.000,— zainteresowana centrala lub spółdzielnia powinna ogłosić pisemny przetarg ofertowy i na tej podstawie dokonać zakupu potrzebnego obiektu lub udzielić zamówienia.

Otwarcie przetargu i wybranie oferty powinno odbyć się komisyjnie. W komisji powinni wziąć udział: przedstawiciele władz spółdzielni, inspektor rewizji danego pionu spółdzielczego oraz przedstawiciel czynnika społecznego.

7. W przypadkach, kiedy przedstawiciele sektora prywatnego proponują organizacjom spółdzielczym transakcje, w których skład wchodzi: dzierżawa, zwrot kosztów remontu i adaptacji oraz przejęcie urządzeń i towarów (wszystkie lub niektóre z nich) należy wyodrębnić część transakcji o charakterze inwestycyjnym (zwrot kosztów, przejęcie ruchomości i urządzeń) od części obrotowej (zakup towarów, surowców, materiałów) i od części o charakterze kosztu działalności (czynsz dzierżawny).

Przy transakcjach noszących charakter nabywania praw do nieruchomości lub ruchomości, zakazuje się płacenia odstępnego w jakiegokolwiek formie oraz zakazuje się nabywania niepotrzebnych urządzeń lub towarów. O ewentualnej potrzebie dodatkowego nabycia urządzeń lub towarów orzeka instytucja udzielająca zezwolenia.

8. W przypadkach dzierżawy nieruchomości, lokali lub ruchomości, wprowadza się zakaz uiszczania czynszu:

- a) za okres czasu dłuższy niż jeden rok,
b) w kwocie przekraczającej zł 500.000,—.

W wyjątkowych wypadkach uzasadnionej konieczności i dokonania wpłat wyższych niż wymieniona lub za okres dłuższy niż jeden rok, należy uzyskać zezwolenie w trybie podanym w pkt. 3, 4 i 5, a transakcji dokonać po uzyskaniu zezwolenia w trybie podanym w pkt. 6.

9. Umowy najmu lub dzierżawy nie mogą być finansowane ze środków inwestycyjnych, a jedynie z budżetów administracyjnych lub środków obrotowych.
10. Zobowiązuje się centrale do wydania odpowiednich zarządzeń w stosunku do spółdzielni oraz do zorganizowania przez aparat rewizyjny ścisłej kontroli wykonania wydanych zarządzeń.
11. W stosunku do osób naruszających postanowienia niniejszej uchwały zastosowane zostaną rygory aż do zawieszenia winnych członków zarządu w myśl artykułu 19 względnie artykułu 32 ustawy z dnia 21 maja 1948 r. o Centralnym Związku Spółdzielczym i centralach spółdzielni (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 199), niezależnie od ewentualnego skierowania sprawy do Komisji Specjalnej.
12. W związku z uchwałą Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 1949 r. w sprawie zasad systemu finansowego spółdzielczości, określającą sposób finansowania i dokonywania inwestycji i uchwałą niniejszą, ustalającą zasady zakupów i zamówień czynionych przez spółdzielczość w sektorze prywatnym, uchyla się następujące uchwały Zarządu CZS:
- a) uchwała Zarządu CZS z dnia 11.VI.1948 r. w sprawie zmiany przepisów o uzyskiwaniu przez spółdzielnie zezwoleń na uruchamianie nowych zakładów pracy i podejmowanie inwestycji (Monitor Spółdzielczy Nr 3 z 1948 r.),
- b) uchwała Zarządu CZS z dnia 9.VII.1948 r. w sprawie finansowania inwestycji spółdzielczości (Monitor Spółdzielczy Nr 3 z 1948 r.),
- c) uchwała Zarządu CZS z dnia 1.VII.1948 r. w sprawie zakazu kupna mieszkań od osób prywatnych (Monitor Spółdzielczy Nr 4 z 1948 r.),
- d) uchwała Zarządu CZS z dnia 2.II.1948 r. w sprawie zakazu unieruchomiania środków obrotowych w centralach spółdzielni i spółdzielniach (Monitor Spółdzielczy Nr 10 — 11 z 1948 r.).
13. Wykonanie uchwały powierza się Wydziałowi Rewizyjnemu CZS w porozumieniu z zainteresowanymi Wydziałami.

poz. 74.

UCHWAŁA ZARZĄDU CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓŁDZIELCZEGO

z dnia 14 maja 1949 r.

w sprawie utworzenia Spółdzielczego Studium Korespondencyjnego w Warszawie

Celem zapewnienia szerokim rzeszom pracowników i działaczy spółdzielczych możliwości systematycznego podnoszenia swoich kwalifikacji bez odrywania się od normalnej pracy zawodowej, Zarząd Centralnego Związku Spółdzielczego, na podstawie uchwały Naczelnej Rady Spółdzielczej z dnia 4.V.1949 r. w sprawie systemu szkolenia w spółdzielczości polskiej, postanawia:

1. utworzyć w ramach Wydziału Szkolenia i Propagandy CZS Spółdzielcze Studium Korespondencyjne z siedzibą w Warszawie (SSK);

2. SSK przejmie działalność istniejących w spółdzielczości instytucji kształcenia korespondencyjnego;
3. koszty działalności SSK pokrywane będą z SFSK, zgodnie z Regulaminem tego Funduszu;
4. wykonanie uchwały zlecić Wydziałowi Szkolenia i Propagandy;
5. uchwała wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia;
6. Regulamin i program SSK zostaną zatwierdzone oddzielnie.

poz. 75.

UCHWAŁA ZARZĄDU CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓLDZIELCZEGO

z dnia 14 maja 1949 r.

w sprawie rozwiązania spółdzielni zbytu zwierząt.

1. Zarząd CZS akceptuje uchwałę zjazdu przedstawicieli rad nadzorczych i zarządów spółdzielni zbytu zwierząt z dn. 27.II. br., zmierzającą do zreorganizowania rynku mięsnego i stwierdzającą potrzebę szybkiego rozwiązania spółdzielni zbytu zwierząt oraz przeprowadzenia ich likwidacji. Majątek nieruchomości i ruchomy wspomnianych spółdzielni ma przejść Centrala Mięsna początkowo w zarząd

i użytkowanie, a następnie na własność — za cenę, która zostanie ustalona w toku postępowania likwidacyjnego.

2. Zarząd CZS postanawia utworzyć etat pełnomocnika w Wydziale Rewizyjnym CZS do nadzorowania prac likwidacyjnych w spółdzielniach zbytu zwierząt.

poz. 76.

UCHWAŁA ZARZĄDU CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓLDZIELCZEGO

z dnia 14 maja 1949 r.

w sprawie rozwiązania spółdzielni.

I.

Zarząd zatwierdza decyzję powziętą w dniu 30.4.1949 r. w sprawie rozwiązania i postawienia w stan likwidacji spółdzielni o treści następującej:

Na mocy art. 21 Ustawy z dnia 21.5.1948 r. o Centralnym Związku Spółdzielczym i Centralach Spółdzielni (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 199) Zarząd CZS postanowił rozwiązać i postawić w stan likwidacji następujące spółdzielnie:

Na wniosek Centrali Spółdzielni Pracy:

1. Robotniczą Spółdzielnię Oczyszczania Jelit i Parzenia Nóg Bydłęcych z odp. udz. w Warszawie.
2. Budowlaną Spółdzielnię Pracy „Techniczna Spółnota” z odp. udz. w Warszawie.

Na wniosek Centrali Spółdzielni Mieszkaniowych: Spółdzielnię Administracyjno-Mieszkaniową S. A. M. z odp. udz. w Warszawie.

Na wniosek Centrali Spółdzielni Wytwórczych „Solidarność“:

Spółdzielnię Pracy Wytwórczo-Chemicznej „Syrena” z odp. udz. w Warszawie.

Uchwałę powyższą Zarząd CZS opiera na stwierdzeniach, że działalność wyżej wymienionych spółdzielni wykazuje uchybienia przeciwko obowiązującym przepisom prawa lub postanowieniom statutowych oraz, że spółdzielnie nie usunęły ich w termi-

nie określonym przez organy rewizyjne Centrali Spółdzielni, — że niektóre z tych spółdzielni od roku są nieczynne.

II.

Na mocy art. 21 Ustawy z dnia 21.V.1948 r. o Centralnym Związku Spółdzielczym i Centralach Spółdzielni (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 199, 1948 r.) Zarząd CZS postanowił rozwiązać i postawić w stan likwidacji następujące spółdzielnie:

Na wniosek Centrali Spółdzielni Pracy:

1. Spółdzielnię Pracy „Dźwig” z odp. udz. w Warszawie,
2. Zrzeszenie Spółdzielni Budowlanych z odp. udz. w Warszawie,
3. Strażacką Spółdzielnię Pracy „Transport” z odp. udz. w Piastowie k/Warszawy,
4. Spółdzielnię Pracy Krawieckiej „Targówek” z odp. udz. w Warszawie,
5. Spółdzielnię Pracy Transportowej „Wawer” w Marysinie Wawerskim.

Uchwałę powyższą CZS opiera na stwierdzeniach, że działalność wyżej wymienionych spółdzielni wykazuje uchybienia przeciwko obowiązującym przepisom prawa lub postanowieniom statutowych oraz, że spółdzielnie nie usunęły ich w terminie określonym przez organ rewizyjny Centrali Spółdzielni Pracy, względnie że niektóre z tych spółdzielni od roku są nieczynne.

poz. 77.

UCHWAŁA ZARZĄDU CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓLDZIELCZEGO

z dnia 25 maja 1949 r.

w sprawie współpracy spółdzielczości z ruchem zawodowym.

Zarząd Centralnego Związku Spółdzielczego zatwierdza załączone do niniejszej uchwały wytyczne współpracy spółdzielczości z ruchem zawodowym, uzgodnione z Komisją Centralną Związków Zawodowych.

Uchwała niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Wykonanie uchwały zleca się Wydziałowi Organizacyjnemu.

WYTYCZNE WSPÓŁPRACY SPÓŁDZIELCZOŚCI Z RUCHEM ZAWODOWYM

Komisja Centralna Związków Zawodowych oraz Centralny Związek Spółdzielczy ustalają zadania i formy współpracy między związkami zawodowymi a spółdzielczością zarówno w mieście jak na wsi.

Ruch zawodowy i spółdzielczy zrodziły się z walki klasy robotniczej o wyzwolenie społeczne i ekonomiczne. Ruch zawodowy docenia rolę i znaczenie spółdzielczości, jako jednej z form gospodarki socjalistycznej, jako drogi do przestawienia gospodarki drobno-towarowej na tory socjalistyczne.

Wspólność celu i poważna rola, jaką odgrywa spółdzielczość w obsłudze codziennych potrzeb klasy robotniczej nakładają na spółdzielczość i ruch zawodowy obowiązek ścisłego współdziałania.

Współdziałanie spółdzielczości ze związkami zawodowymi nie powinno sprowadzać się do formalnego traktowania hasła: „Każdy członek związku zawodowego — członkiem spółdzielni“, ale do realizowania go w życiu codziennym drogą zespolenia działalności gospodarczej, organizacyjnej, społeczno-wychowawczej, szkoleniowej i propagandowej.

Dla urzeczywistnienia tego zespolenia K. C. Z. Z. oraz C. Z. S. ustalają co następuje:

I. **Interes klasy robotniczej wspólny dla ruchu zawodowego i spółdzielczości, znajduje szczególny wyraz w następujących formach spółdzielczości:**

1. *Spółdzielnie spożywców.*

A. Spółdzielnie te mają za zadanie:

- a) pokryć siecią sklepów cały obszar swego działania, by dać wszystkim członkom możliwość sprawnego zaopatrzenia się;
- b) dbać o pełny asortyment towarów niezbędnych przy prowadzeniu gospodarstwa domowego rodziny robotniczej;
- c) organizować jadłodajnie, które by dostarczały tanich i smaczków posiłków pracownikom i ich rodzinom;
- d) prowadzić piekarnie masarnie i składy opałowe oraz organizować zakłady usługowe, jak pralnie, cerowalnie itp. dla odciążenia kobiet w pracy domowej.

B. W zakresie zadań spółdzielni spożywców ruch zawodowy szczególnie interesuje:

- a) plan gospodarczy Centrali i zrzeszonych w niej spółdzielni;
- b) plan sieci sklepów i zakładów spółdzielczych;
- c) organizowanie zbiorowego żywienia (stółki);
- d) kompresja kosztów dystrybucji towarów;
- e) dobór asortymentu towarowego i rozprowadzenia go ze szczególnym uwzględnieniem artykułów deficytowych;
- f) działalność rad nadzorczych i komitetów członkowskich;
- g) działalność wydziałów społeczno-wychowawczych spółdzielni, jako właściwych komórek do współpracy z ruchem zawodowym w wychowaniu członków;
- h) polityka personalna i szkolenie pracowników;
- i) akcja współzawodnictwa pracy.

2. *Spółdzielnie mieszkaniowe.*

A. Spółdzielnie te mają za zadanie:

- a) organizować robotników dla budowy tanich i higienicznych mieszkań oraz dla wspólnego administrowania budynkami mieszkalnymi;
- b) organizować życie kulturalne i społeczne osiedla mieszkaniowego.

B. W zakresie działalności spółdzielni mieszkaniowych ruch zawodowy szczególnie interesuje:

- a) plan gospodarczy centrali i zrzeszonych w niej spółdzielni;
- b) projektowanie osiedli i budynków z uwzględnieniem wymagań higieny, estetyki i wygody mieszkańców;
- c) polityka przydziału mieszkań;
- d) administracja osiedli i budynków mieszkalnych;
- e) formy organizacyjne życia kulturalnego i społecznego w osiedlu.

3. *Spółdzielnie wytwórcze pracy.*

A. Spółdzielnie te mają za zadanie:

- a) organizować w spółdzielniach pracy, robotników drobnej wytwórczości i chałupników w oparciu o miejscowy surowiec, produkty uboczne i odpadki;
- b) prowadzić akcję zatrudnienia kobiet w zawodach produkcyjnych i usługowych;
- c) walczyć z elementami kapitalistycznymi, kryjącymi się pod formą spółdzielczą.

B. W zakresie działalności spółdzielni wytwórczych i pracy ruch zawodowy szczególnie interesuje:

- a) rozwój organizacyjny spółdzielni;
- b) aktywizacja zatrudnienia, zwłaszcza kobiet i młodzieży;
- c) warunki pracy i płacy;
- d) akcja współzawodnictwa pracy.

4. *Spółdzielnie wydawnicze i księgarskie.*

A. Spółdzielnie te mają za zadanie:

- a) organizować i prowadzić akcję wydawniczą;
- b) organizować sieć księgarni społecznych;
- c) dążyć do upowszechnienia czytelnictwa przez organizowanie bibliotek i czytelników powszechnych, stałych i ruchomych;
- d) prowadzić akcję kulturalno-oświatową

B. W zakresie działalności spółdzielni wydawniczych i księgarskich ruch zawodowy szczególnie interesuje:

- a) plan gospodarczy centrali i zrzeszonych w niej spółdzielni;
- b) plan akcji wydawniczej;
- c) polityka wydawnicza, w szczególności zagadnienie wartości literackiej i społecznej oraz ceny książek;
- d) plan sieci bibliotek i czytelni powszechnych oraz dobór książek;
- e) plan akcji kulturalno-oświatowej.

5. Spółdzielnie wiejskie.

A. Spółdzielczość na wsi ma za zadanie:

- a) podniesienie dobrobytu mas chłopskich przez wprowadzenie nowoczesnych metod gospodarki rolnej i przemysłu rolnego;
- b) rozwój wymiany towarowej pomiędzy wsią i miastem;
- c) podniesienie poziomu kultury i oświaty wsi.

B. Zadania te wykonują w ścisłej współpracy ze Związkiem Samopomocy Chłopskiej następujące rodzaje spółdzielni wiejskich:

- a) uniwersalne spółdzielnie gminne Samopomocy Chłopskiej i ich związki powiatowe (PZGS) ;
- b) działające na bazie spółdzielni gminnych spółdzielnie branżowe, w szczególności:
  - 1) spółdzielnie mleczarsko-jajczarskie,
  - 2) spółdzielnie ogrodnicze,
- c) spółdzielnie rybackie;
- d) spółdzielnie produkcyjne.

C. W zakresie działalnością spółdzielni wiejskich ruch zawodowy szczególnie interesują:

- a) plany sieci spółdzielni;
- b) plany gospodarcze central i zrzeszonych w nich spółdzielni;
- c) kontraktowanie produkcji rolnej, jako sposób włączenia drobno-towarowej gospodarki rolnej w planową działalność Państwa;
- d) organizacja spółdzielczych ośrodków maszynowych oraz pomoc i współpraca z tymi ośrodkami ze strony brygad robotniczych;
- e) organizacja skupu produkcji roślinnej i zwierzęcej;
- f) organizacja komitetów członkowskich;
- g) organizacja zaopatrzenia bezrolnych, mało-rolnych i średniorolnych chłopów oraz robotników rolnych i pracowników umysłowych, zatrudnionych na wsi, w towary i produkty, potrzebne w gospodarstwie chłopskim i domowym;
- h) organizacja zakładów przetwórczych i usługowych dla unowocześnienia i podniesienia gospodarki rolnej oraz uchronienia mało-rolnych i średniorolnych chłopów od wyzysku bogaczy wiejskich;
- i) organizacja życia kulturalnego i społecznego;
- j) organizacja społecznych form pracy kobiet i młodzieży, celem wprowadzenia ich do

czynnego udziału w życiu gospodarczym i kulturalnym;

- k) akcja współzawodnictwa pracy.

II. Ruch zawodowy, jako czynnik kontroli społecznej czuwa nad działalnością spółdzielczości, zwłaszcza spożywców, mieszkaniowej i wydawniczej.

W szczególności spółdzielczość porozumiewać się będzie z ruchem zawodowym w sprawach: planów gospodarczych, planów sieci sklepów i zakładów, obsługujących klasę robotniczą, rozdzielników na artykuły deficytowe, oraz w sprawie akcji społeczno-wychowawczej, szkoleniowej i propagandowej.

III. Formy powiązania ruchu zawodowego ze spółdzielczością są następujące:

- 1) Członkostwo w odpowiedniej spółdzielni każdego członka związku zawodowego.
- 2) Członkostwo w odpowiednim związku zawodowym każdego pracującego najemnie członka spółdzielni.
- 3) Udział przedstawicieli ruchu zawodowego we wszystkich organach samorządu spółdzielczego, a mianowicie:

A. W organach uchwałodawczych i wybierających, w szczególności:

- a) w walnych zgromadzeniach spółdzielni;
- b) w okręgowych zgromadzeniach central spółdzielni i spółdzielczo-państwowych;
- c) w zjazdach delegatów central spółdzielni i spółdzielczo-państwowych;
- d) w radach gospodarczych przedsiębiorstw państwowo-spółdzielczych;
- e) w zjazdach wojewódzkich Centralnego Związku Spółdzielczego;
- f) w Krajowym Kongresie Spółdzielczym.

B. W organach wykonawczych, nadzorujących, w szczególności:

- a) w komitetach członkowskich;
- b) w radach nadzorczych spółdzielni;
- c) w radach okręgowych central spółdzielni i spółdzielczo-państwowych;
- d) w radach wojewódzkich CZS;
- e) w radach nadzorczych central spółdzielni i spółdzielczo-państwowych;
- f) w Naczelnej Radzie Spółdzielczej.

4) Przedstawiciele ruchu zawodowego wchodzi do organów samorządu spółdzielczego:

- a) z głosem doradczym — z nominacji przez właściwe komórki ruchu zawodowego, po jednym w każdym organie samorządu;
- b) z głosem decydującym z wyboru przez właściwe walne zgromadzenie i zjazdy delegatów spółdzielni oraz central, w stosunku proporcjonalnym do aktualnego stanu posiadania ruchu zawodowego w danej spółdzielni lub centrali.

5) Związki zawodowe organizują pomoc i współpracę klasy robotniczej ze spółdzielczymi ośrodkami maszynowymi i spółdzielniami wiejskimi wszelkiego typu, a w szczególności ze spółdzielczością produkcyjną.

IV. Dla realizacji zasady, że każdy członek Związku Zawodowego jest członkiem odpowiedzialnej spółdzielni, Komisja Centralna Związków Zawodowych oraz Centralny Związek Spółdzielczy prowadzić będą w szczególności następujące akcje:

- 1) Opracowywanie i rozsyłanie materiałów propagandowych do wszystkich związków zawodowych i zainteresowanych spółdzielni;
- 2) organizowanie zebrań, pogadanek i wieczorów dyskusyjnych;
- 3) organizowanie kampanii propagandowej w skali krajowej;
- 4) oddziaływanie na nie należących do spółdzielni członków związków zawodowych w kierunku skłonienia ich do podpisywania deklaracji przystąpienia do spółdzielni.

V. Dla realizacji zasady uczestnictwa przedstawicieli ruchu zawodowego we wszystkich organach samorządu spółdzielczego — zarządy spółdzielni, central spółdzielni i spółdzielczo-państwowych oraz Zarząd Centralnego Związku Spółdzielczego przy przygotowywaniu list kandydatów do organów samorządu spółdzielczego, będą porozumiewać się z właściwymi organami Komisji Centralnej Związków Zawodowych.

W szczególności:

- 1) władze spółdzielni — z powiatowymi radami związków zawodowych względnie w ustalonych wypadkach z okręgowymi komisjami związków zawodowych;
- 2) władze central — w stosunku do organów na szczeblu okręgu z okręgowymi komisjami związków zawodowych;
- 3) władze CZS i central — w stosunku do organów centralnych — z Komisją Centralną Związków Zawodowych;

VI. Centralny Związek Spółdzielczy dla zrealizowania współpracy z ruchem zawodowym dążyć będzie do przeprowadzenia następujących postulatów:

- 1) w spółdzielniach działających w miastach i osiedlach robotniczych oraz w ich centralach — od 60 do 80% członków odpowiednich organów samorządowych reprezentować będą członkowie związków zawodowych,
- 2) w spółdzielniach wiejskich i ich centralach od 10 do 25% członków odpowiednich organów samorządowych reprezentować będzie ruch zawodowy, w szczególności:
  - a) Związek Zawodowy Robotników Rolnych,

- b) Związek Zawodowy Pracowników Samorządowych,
- c) Związek Zawodowy Pracowników Leśnych i Drzewnych,
- d) Związek Zawodowy Nauczycielstwa Polskiego.

VII. Komisja Centralna Związków Zawodowych dla zrealizowania współpracy ze spółdzielczością przeprowadzi następującą reorganizację komórek ustrojowych ruchu zawodowego:

- 1) Powoła:
  - a) Przy Wydziale Spółdzielczym Komisji Centralnej Związków Zawodowych — Komisję Spółdzielczą.

W skład Komisji wejdą przedstawiciele delegowani przez KCZZ do Naczelnej Rady Spółdzielczej oraz do rad nadzorczych poszczególnych central spółdzielni i spółdzielczo-państwowych — po jednym z każdej centrali.

W posiedzeniach Komisji biorą udział przedstawiciele KC PZPR i CZS.

- b) Przy referatach spółdzielczych OKZZ — Komisje Spółdzielcze.

W skład Komisji wejdą delegowani przez OKZZ przedstawiciele do rady wojewódzkiej CZS oraz do rad okręgowych poszczególnych central spółdzielni — po jednym z każdej centrali.

W posiedzeniach Komisji biorą udział przedstawiciele KW PZPR i delegaci Centralnego Związku Spółdzielczego.

- c) Na szczeblu powiatu — Komisję Spółdzielczą PRZZ.

W skład Komisji wejdą delegaci powiatowej rady związków zawodowych do organów samorządu spółdzielczego, oraz przedstawiciele prezydiów komitetów członkowskich spółdzielni, istniejących na terenie powiatu. W posiedzeniach Komisji biorą udział — przedstawiciel KP PZPR oraz przedstawiciel zarządu PZGS.

- 2) a) Referaty spółdzielcze przy OKZZ będą w miarę potrzeby powiększone.
- b) W powiatowych radach związków zawodowych będzie powołany jednoosobowy nieetatowy referat spółdzielczy.
- c) Zarząd Główny Związku Zawodowego Pracowników Spółdzielczych w każdym oddziale wytypuje jednego pracownika fachowego, który będzie pełnił obowiązki referenta spółdzielczego w PRZZ.

Warszawa, dnia 13 maja 1949 r.

W IMIENIU ZARZĄDU
CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓŁDZIELCZEGO

(—) Oskar Lange
Prezes

(—) Leon Marszałek
Kierownik Wydziału Organizacyjnego

W IMIENIU KOMISJI CENTRALNEJ
ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

(—) Aleksander Burski
Przewodniczący

(—) Józef Kofman
Kierownik Działu Ekonomiczno-Socjalnego

poz. 78.

UCHWAŁA ZARZĄDU CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓŁDZIELCZEGO

z dnia 25 maja 1949 r.

w sprawie wytycznych współpracy Związku Młodzieży Polskiej ze spółdzielczością.

Zarząd CZS postanawia zatwierdzić załączone do niniejszej uchwały „Wytyczne współpracy Związku Młodzieży Polskiej ze spółdzielczością”, uzgodnione z Prezydium Zarządu Głównego Związku Młodzieży Polskiej.

Załącznik

WYTYCZNE WSPÓŁPRACY ZWIĄZKU MŁODZIEŻY POLSKIEJ ZE SPÓŁDZIELCZOŚCIĄ

Związek Młodzieży Polskiej, zrzeszający całą postępową młodzież polską i biorący czynny udział w budowie gospodarki socjalistycznej — ustala z Centralnym Związkiem Spółdzielczym zadania i formy współpracy między ruchem młodzieżowym, zarówno w mieście jak i na wsi.

Współdziałanie ruchu młodzieżowego ze spółdzielczością polega na realizowaniu w życiu codziennym hasła: „Każdy ZMP-owiec członkiem spółdzielni”.

Dla urzeczywistnienia tego współdziałania ZMP i CZS ustalają:

I. ZMP w zakresie spółdzielczości ma następujące zadania:

1. W zakresie wszystkich typów spółdzielni:
  - a) ZMP włącza młodzież do akcji umasowienia spółdzielczości oraz demokratyzowania władz spółdzielni;
  - b) ZMP włącza młodzież do akcji kontroli społecznej nad spółdzielczością;
  - c) ZMP kieruje kandydatów na kursy organizowane przez spółdzielczość;
  - d) ZMP bierze udział w pracach Spółdzielczych Komisji Stypendialnych;
  - e) ZMP współpracuje przy przeprowadzaniu akcji propagandowych oraz w pracach społeczno - gospodarczych, podejmowanych przez spółdzielczość.
2. W zakresie spółdzielczości wiejskiej ZMP:
  - A. Włącza młodzież do prac prowadzonych przez gminne spółdzielnie „Samopomoc Chłopska”, w szczególności:
    - (1) w Spółdzielczych Ośrodkach maszynowych przez:
      - a) kierowanie kandydatów na traktorzystów,
      - b) współdziałanie z robotniczymi brygadami pomocy ośrodkom;
    - (2) w akcji „H” przez ZMP-owską akcję „H”;
    - (3) w podnoszeniu poziomu kultury rolniczej oraz akcji kontraktowania upraw roślin przemysłowych;
    - (4) w akcjach mających na celu podniesienie poziomu oświaty, kultury i zdrowia wsi.
  - B. Włącza młodzież do prac spółdzielni mleczarsko-jajczarskich, zwłaszcza w zakresie rozwoju hodowli, dostaw mleka i skupu jaj.

C. Włącza młodzież do prac spółdzielni ogrodniczych, zwłaszcza w zakresie rozwoju sadownictwa, pszczelarstwa i jedwabnictwa. Zadania te ZMP wykonuje w ścisłej współpracy ze Związkiem Samopomocy Chłopskiej.

3. W zakresie spółdzielczości pracy oraz spółdzielczości rzemieślniczej ZMP:

- a) współdziała w organizowaniu spółdzielni pracy;
- b) bierze udział w akcji zatrudnienia; kieruje do niej młodzież zarówno miejską jak i wiejską;
- c) sprawuje opiekę nad młodzieżą zatrudnioną w spółdzielniach rzemieślniczych i nakładczych.

4. Dla umożliwienia ZMP wykonania wymienionych zadań — CZS i centrale spółdzielcze będą informować ZMP o swych planach działalności, wytycznych pracy oraz poszczególnych akcjach w zakresie tych zadań, zwłaszcza zaś o kursach organizowanych przez spółdzielczość.

II. Formy współpracy ZMP ze spółdzielczością są następujące:

1. Członkostwo w odpowiedniej spółdzielni (młodzież wiejska w gminnej spółdzielni „S. Ch.”, młodzież robotnicza w spółdzielni spożywców i spółdzielni pracy, młodzież szkolna w spółdzielniach uczniowskich) każdego członka ZMP.
2. Udział przedstawicieli ZMP we wszystkich organach samorządu spółdzielczego, a mianowicie:
  - a) w komitetach członkowskich,
  - b) w radach nadzorczych spółdzielni,
  - c) w radach okręgowych central spółdzielczych,
  - d) w radach wojewódzkich CZS,
  - e) w radach nadzorczych central spółdzielni,
  - f) w Naczelnej Radzie Spółdzielczej.
3. Przedstawiciele ZMP wchodzi do organów samorządu spółdzielczego:
  - a) z głosem doradczym — z nominacji przez właściwe komórki ZMP, po jednym w tych organach samorządu, których struktura przewiduje udział przedstawicieli mianowanych przez organizacje zawodowe lub społeczne;

- b) z głosem decydującym — z wyboru przez właściwe walne zgromadzenia i zjazdy delegatów spółdzielni lub central.
4. Dla realizacji zasady uczestnictwa przedstawicieli ZMP we wszystkich organach samorządu spółdzielczego — zarządy spółdzielni, centrali spółdzielni oraz Zarząd CZS przy układaniu list kandydatów do organów samorządu spółdzielczego — będą porozumiewać się z właściwymi organami Związku Młodzieży Polskiej.
  5. Dla realizacji zasady „Każdy członek ZMP członkiem spółdzielni” — ZG ZMP i CZS prowadzić będą następujące akcje:
    - a) opracowywanie i rozsyłanie materiałów propagandowych do wszystkich komórek ZMP,
    - b) organizowanie kampanii propagandowych w skali krajowej,
    - c) organizowanie zebrań, poświęconych działalności spółdzielni.
  6. Dla realizowania współpracy z ruchem młodzieżowym Centralny Związek Spółdzielczy:
    - a) utrzymuje Instruktoriat Młodzieżowy w CZS oraz w miarę potrzeby instruktorów w terenie;
    - b) spowoduje, aby w miarę potrzeby centrale spółdzielcze, szczególnie zainteresowane w udziale młodzieży w ich pracach, powołały instruktoriały młodzieżowe na szczeblu centralnym i w terenie;
    - c) prowadzi pracę Instruktoriatu Młodzieżowego w ścisłym porozumieniu ze Związkiem Młodzieży Polskiej.

Warszawa, dnia 25 kwietnia 1949 r.

W IMIENIU ZARZĄDU
CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓŁDZIELCZEGO

(—) Oskar Lange
Prezes

(—) Leon Marszałek
Kierownik Wydziału Organizacyjnego

W IMIENIU ZARZĄDU GŁÓWNEGO
ZWIĄZKU MŁODZIEŻY POLSKIEJ

(—) Janusz Zarzycki
Przewodniczący

(—) Ludomir Stasiak
Sekretarz

poz. 79.

UCHWAŁA ZARZĄDU CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓŁDZIELCZEGO

z dnia 25 maja 1949 r.

w sprawie protokołu dodatkowego do zbiorowego układu pracy, zawartego z Zarządem Głównym Związku Zawodowego Pracowników Spółdzielczych w dniu 24 stycznia 1949 r.

Nawiązując do uchwały z dnia 21 stycznia 1949 r. w sprawie regulacji płac w spółdzielczości i po porozumieniu się z Komisją Główną dla ustalenia nowych zasad wynagradzania pracowników, Zarząd CZS postanawia:

1. Zatwierdzić załączony do uchwały niniejszej protokół dodatkowy do zbiorowego układu pracy zawartego z Zarządem Głównym Zw. Prac. Spółdz. w dniu 24 stycznia 1949 r., wprowadzający uzupełniony i poprawiony tekst regulaminu płac kierowców pojazdów

mechanicznych, warsztatowców, pomocników i innych pracowników samochodowych (zał. Nr 14, zał. do układu zbiorowego pracy dla pracowników spółdzielczych).

2. Uchwała niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z mocą obowiązującą od 1 kwietnia 1949 r.
3. Wykonanie uchwały zleca się Wydziałowi Organizacyjnemu w porozumieniu z Biurem Ekonomiczno-Statystycznym.

PROTOKÓŁ DODATKOWY

Załącznik

DO ZBIOROWEGO UKŁADU PRACY DLA PRACOWNIKÓW SPÓŁDZIELCZYCH

Z DN. 24 STYCZNIA 1949 R.

(Monitor Spółdzielczy Nr A-3 z r. 1949)

Przez Centralny Związek Spółdzielczy, reprezentujący wszystkie Centrale Spółdzielni i spółdzielnie w kraju i przez Zarząd Główny Związku Zawodowego Pracowników Spółdzielczych został podpisany w Warszawie w dniu 20 maja 1949 roku następujący protokół dodatkowy do zbiorowego układu pracy, zawartego w dniu 24 stycznia 1949 r. pomiędzy Centralnym Związkiem Spółdzielczym a Zarządem Głównym Związku Zawodowego Pracowników Spółdzielczych.

1. Z dniem ogłoszenia niniejszego z mocą obowiązującą od 1 kwietnia 1949 r. anuluje się tekst załączonego do układu zbiorowego pracy dla pracowników spółdzielczych regulaminu płac kierowców pojazdów mechanicznych, warsztatowców, pomocników i innych pracowników samochodowych (zał. nr 14, zał. do układu zbiorowego pracy dla pracowników spółdzielczych z dnia 24 stycznia 1949 r. (Monitor Spółdzielczy" Nr A-3 z dn. 10.II.1949 r. poz. 13, str. 27—31).

2. Równocześnie z mocą obowiązującą od 1 kwietnia 1949 r. wprowadza się nowy, załączony do niniejszego protokołu tekst regulaminu

plac kierowców pojazdów mechanicznych, warsztatowców, pomocników i innych pracowników samochodowych.

Warszawa, dnia 20 maja 1949 r.

PREZES
Zarządu Centralnego Związku
Spółdzielczego
(—) Oskar Lange

CZŁONEK ZARZĄDU
Centralnego Związku Spółdzielczego
Dyrektor Biura Ekonomiczno-Statystycz.
(—) Stefan Surzycki

PRZEWODNICZĄCY
Zarządu Głównego Związku Zawodowego
Pracowników Spółdzielczych
(—) Stanisław Michalski
SEKRETARZ GENERALNY
Zarządu Głównego Związku Zawodowego
Pracowników Spółdzielczych
(—) Tadeusz Bilewicz

Nowy tekst załącznika Nr 14.

REGULAMIN

plac kierowców pojazdów mechanicznych, warsztatowców, pomocników i innych pracowników samochodowych.

ROZDZIAŁ I. SYSTEM WYNAGRODZENIA.

Place kierowców pojazdów mechanicznych, pomocników kierowców, warsztatowców i innych pracowników samochodowych (z wyjątkiem personelu dysponującego taborem — rozdział XV) opierają się na systemie wynagrodzenia godzinowego oraz na systemie premiowym.

ROZDZIAŁ II. GRUPY WYNAGRODZENIA.

1. Dla pracowników wymienionych w rozdziale I z wyjątkiem uczniów warsztatowych w I i II roku szkolenia ustala się 5 grup wynagrodzenia w następującej wysokości:

Grupa	Wynagrodzenie zasadnicze za godz. w zł	Dodatek wyrównawczy za godz. w zł	Dodatek lokalny	
			morski za godz. w zł	stołeczny za godz. w zł
V	61 lub 66	6.50	4 lub 4.50	2.40 lub 2.70
IV	55.—	6.50	3.60	2.10
III	49.—	6.50	3.20	1.80
II	44.—	6.50	2.80	1.60
I	39.—	6.50	2.40	1.40

2. Dla uczniów w I i II roku szkolenia ustala się następujące wynagrodzenie:

Rok szkolenia	Wynagrodzenie zasadnicze za godz. w zł	Dodatek wyrównawczy za godz. w zł	Dodatek lokalny	
			morski za godz. w zł	stołeczny za godz. w zł
I	23.—	6.50	2.10	1.30
II	36.—	6.50	2.10	1.30

3. Dodatek wyrównawczy przysługuje wszystkim pracownikom, pobierającym wynagrodzenie zasadnicze na podstawie przepisów niniejszego rozdziału.

Dodatek morski przysługuje wyłącznie pracownikom, zatrudnionym na obszarze miast: Elbląga, Gdańska, Gdyni, Sopotu i Szczecina — oraz powiatów: elbląskiego, gdańskiego, morskiego, szczecińskiego i wolińskiego.

Dodatek stołeczny przysługuje wyłącznie pracownikom zatrudnionym na terenie miasta stołecznego Warszawy.

ROZDZIAŁ III. ZASZEREGOWANIE.

1. Do grupy V zalicza się:

a) kierowców, posiadających pozwolenie na prowadzenie pojazdów mechanicznych I kat., a prowa-

dzących następujące pojazdy: autokary, autobusy, pociągi drogowe (tj. ciągniki ewent. wozy ciężarowe co najmniej z 2 przyczepkami) wozy ciężarowe z przyczepką o łącznej nośności co najmniej 9 ton, wozy ciężarowe o nośności co najmniej 9 ton, wozy chłodnie, wozy baseny, wozy cysterny, wozy warsztaty, wozy pogotowia technicznego, koretki pogotowia sanitarnego,

b) podmajstrzych i brygadzystów stacji obsługi,

c) pomocników warsztatowych posiadających uprawnienia rzemieślnicze I-szej klasy, oraz co najmniej 6-letnią praktykę warsztatową i ukończone 25 lat.

2. Do grupy IV zalicza się:

a) kierowców pojazdów mechanicznych posiadających pozwolenia na prowadzenie pojazdów mechanicznych I kat., którzy nie prowadzą pojazdów wymienionych w p-ktcie 1 a,

b) monterów samodzielnych, posiadających uprawnienia rzemieślnicze, oraz co najmniej 5-letnią praktykę zawodową i ukończone 21 lat,

c) rzemieślników samochodowych.

3. Do grupy III zalicza się:

a) kierowców pojazdów mechanicznych, posiadających pozwolenie na prowadzenie pojazdów mechanicznych II kat.,

b) monterów, posiadających co najmniej 3-letnią praktykę warsztatową i ukończone 20 lat,

c) rzemieślników magazynowych, elektromonterów.

4. Do grupy II zalicza się:

a) kierowców i pomocników, posiadających pozwolenie na prowadzenie pojazdów mechanicznych kat. III A i III B,

b) pomoc fachową i uczniów warsztatowych 3-go roku, posiadających co najmniej 2-letnią praktykę warsztatową i ukończone 16 lat,

c) kierowców motocykli z przyczepką lub wózków motocyklowych ponad 350 cm.³ pojemności.

5. Do grupy I zalicza się:

a) uczniów, pełniących funkcje pomocników kierowców, a nie posiadających pozwolenia na prowadzenie pojazdów mechanicznych.

ROZDZIAŁ IV. CZAS PRACY.

- Normalny czas pracy wynosi 8 godzin na dobę, a sobotę 6 godzin razem 46 godzin tygodniowo, piątnych za 46 godzin.
- O ile czas pracy kierowcy (pomocnika kierowcy) w tygodniu trwał krócej od 8 godzin w dni powszednie, a od 6 godzin w dni sobotnie, kierowca (pomocnik kierowcy), może być zatrudniony w ciągu następných 3-ech tygodni do 9 godzin dziennie (w soboty do 7 godzin) z tym, że liczba godzin pracy w powyższym okresie 4-tygodniowym nie może przekroczyć 184 godzin. Pracy tej nie uważa się za pracę w godzinach nadliczbowych.
- W przemyśle przewozowym normalny czas pracy może wynosić do 10 godzin dziennie — z tym, że ilość godzin pracy nie może przekroczyć 200 godzin miesięcznie. Ustalony normalny czas pracy (200 godzin) skraca się odpowiednio o 8 godzin za każde święto, przypadające na dzień powszedni a o 6 godzin za każde święto przypadające w sobotę.

4. W razie stałego stosowania pracy w niedzielę, pracodawca w porozumieniu z przedstawicielstwem pracowniczym ustali schemat i wykaz imienny pracowników według którego dzień wycieczkowy dla poszczególnych pracowników zostanie przesunięty na dzień powszedni. W każdym razie dzień wycieczki winien co trzy tygodnie wypadać w niedzielę.
5. Godziny pracy ponad normy czasu określone w punktach 1, 2 i 3 niniejszego rozdziału uważa się za pracę w godzinach nadliczbowych.

ROZDZIAŁ V. WYNAGRODZENIE ZA PRACĘ W NORMALNYM CZASIE PRACY.

Za pracę w normalnym czasie pracy (rozdział IV p-kt 1, 2 i 3) przysługuje pracownikom wynagrodzenie wynikające z przepisów rozdziału II, III oraz XV p-ty A, B, C, D

ROZDZIAŁ VI. WYNAGRODZENIE ZA PRACĘ W GODZINACH NADLICZBOWYCH.

A. Kierowców i pomocników kierowców z wyjątkiem zatrudnionych przy przewozie towarów.

- 1: a) Za pracę w godzinach nadliczbowych w ilości nie przekraczającej 100 godzin miesięcznie kierowcy i ich pomocnicy, z wyjątkiem zatrudnionych przy przewozie towarów otrzymują miesięczne wynagrodzenie ryczałtowe.
- b) Wysokość miesięczna ryczałtowego wynagrodzenia ustala się w/ poniższej tabeli, zależnie od ilości godzin nadliczbowych przepracowanych przez pracownika w ciągu poprzedniego miesiąca:

Grupa wynagrodzenia	Wysokość ryczałtowego wynagrodzenia przy przepracowanych w ciągu poprzedniego miesiąca			
	od 1 do 25 godzin nadliczbowych	powyżej 25 do 50 godzin nadliczbowych	powyżej 50 do 75 godzin nadliczbowych	powyżej 75 do 100 godzin nadliczbowych
przy wynagrodz. zasadn. 61 zł/godz.	1.830.—	3.050.—	4.880.—	7.320.—
przy wynagrodz. zasadn. 66 zł/godz.	1.980.—	3.300.—	5.280.—	7.920.—
IV	1.650.—	2.750.—	4.400.—	6.600.—
III	1.470.—	2.450.—	3.920.—	5.880.—
II	1.320.—	2.200.—	3.200.—	5.280.—
I	1.170.—	1.950.—	3.120.—	4.680.—

- c) Wpłata wynagrodzenia ryczałtowego winna być dokonywana przy ostatniej wypłacie w miesiącu następującym po tym, w którym kierowca (pomocnik kierowcy) pracował w godzinach nadliczbowych.
2. Niezależnie od ryczałtu za godziny nadliczbowe, kierowcom i pomocnikom kierowców za pracę w niedzielę i święta, za które nie otrzymali wolnego dnia w tygodniu poprzedzającym, względnie następującym po tej niedzieli lub dniu świątecznym, przysługuje wynagrodzenie godzinowe (zasadnicze wraz z dodatkiem wyrównawczym i lokalnym) za każdą godzinę pracy.
3. Za pracę w godzinach nadliczbowych ponad normy określone w punkcie 1 a) niniejszego rozdziału (tj. ponad 100 godzin miesięcznie) kierowcom i pomocnikom kierowców przysługuje wynagrodzenie godzinowe (zasadnicze wraz z dodatkiem wyrównawczym i lokalnym), oraz dodatek w wysokości 100% godzinowego wynagrodzenia zasadniczego wraz z dodatkiem wyrównawczym (bez dodatku lokalnego).

B. Kierowców i ich pomocników zatrudnionych przy przewozie towarów:

1. Kierowcom i pomocnikom kierowców zatrudnionych przy przewozie towarów przysługuje premia za wykorzystanie nośności pojazdu, obejmująca jednocześnie wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych.
2. Wysokość premii przysługującej kierowcom ustala się w/g poniższej tabeli, w zależności od nośności pojazdu oraz przejechanych tonokilometrów (ilość tonokilometrów ustala się mnożąc ciężar przewiezionego towaru przez ilość przejechanych z tym towarem kilometrów).

Nośność wozu ciężarowego	wysokość premii za 1000 tonokm
0,75	zł 4 650.—
1.—	zł 3 500.—
1,50	zł 2 400.—
2,0	zł 1 750.—
2,5	zł 1 400.—
3,0	zł 1 200.—
3,5	zł 1 000.—
4,0	zł 875.—
4,5	zł 775.—
5,0	zł 700.—
powyżej 5,0	zł 600.—

dla ciągników stosować należy zł 1 500.—

Dla wozów eksploatowanych w miastach ustala się ryczałt dzienny przejechanych tonokilometrów w wysokości 100 km pomnożonych przez 50% nośności wozu.

3. W przypadku odpłatnego wypożyczenia wozu przyjmuje się, że nośność wozu została całkowicie wykorzystana, a przebieg wyniósł 15 kilometrów na godzinę. Celem ustalenia ilości tonokilometrów należy pomnożyć ilość godzin przepracowanych w czasie odpłatnego wypożyczenia wozu przez 15 oraz otrzymany wynik pomnożyć przez nośność wozu.
4. Dla kierowców prowadzących wozy nowe i po głośnym remoncie podwyższa się stawki premii o 50% na okres przebiegu pierwszych 2:000 km:
5. W przypadku przewożenia ładunków przestrzennych proporcjonalne wykorzystanie ładowności wozu (skrzyń i wozu) uważa się za odpowiednie wykorzystanie nośności.
6. Pomocnik kierowcy otrzymuje premię w wysokości 20% premii uzyskanej przez kierowcę.
7. W przypadku, gdyby premia uzyskana w ciągu miesiąca przez kierowcę względnie pomocnika kierowcy była niższa od kwoty, którą mu przysługiwała na podstawie działu A niniejszego rozdziału, pracownik winien otrzymać wyrównanie odpowiadające różnicy między wynagrodzeniem z tytułu pracy w godzinach nadliczbowych, obliczonych na zasadach działu A, a otrzymaną premią.

C. Warsztatowców i pozostałych pracowników samochodowych:

Warsztatowcom i pozostałym pracownikom samochodowym za pracę w godzinach nadliczbowych przysługuje wynagrodzenie godzinowe (zasadnicze wraz z dodatkiem wyrównawczym i lokalnym) oraz za pracę w 2-ch pierwszych godzinach nadliczbowych — dodatek w wysokości 50%, a za pracę w trzeciej i następnych godzinach dodatek w wysokości 100% godzinowego wynagrodzenia zasadniczego wraz z dodatkiem wyrównawczym (bez dodatku lokalnego).

ROZDZIAŁ VII. DIETY.

1. Diety wypłaca się w/g przepisów ogólnie obowiązujących przy wyjazdach służbowych poza obręb stałego miejsca pracy, jeżeli wyjazd służbowy trwa powyżej 12 godzin od opuszczenia stałego miejsca postoju wozu. W następnych dniach podróży przysługuje za każdą rozpoczętą dobę do 8 godzin 50% stawki diety, a za każdą rozpoczętą dobę ponad 8 godzin pełna dieta.
2. Wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych w czasie podróży służbowych przysługuje tylko w tym przypadku, jeżeli czas efektywnej pracy (pilnowanie, naprawa uszkodzeń prowadzenie lub konserwacja pojazdu) przekroczył normy czasu określone w rozdziale IV, p-kt 1, 2 i 3.

ROZDZIAŁ VIII. PREMIA DLA KIEROWCÓW
I POMOCNIKÓW KIEROWCÓW ZATRUDNIONYCH
W PARKACH SAMOCHODOWYCH POWYŻEJ
8 SAMOCHODÓW.

A. Premia za oszczędność materiałów pędnych.

1. Kierowcom i pomocnikom kierowców przyznaje się premię miesięczną za oszczędność materiałów pędnych.
2. Za podstawę premiowania przyjmuje się każdy oszczędzony litr paliwa i oleju silnikowego w stosunku do normy zużycia wyznaczonej dla danego rodzaju (marki, typu) pojazdu, względnie w stosunku do normy zużycia wyznaczonej w zależności od pojemności skokowej silnika. Przy ustalaniu normy zużycia należy uwzględnić poprawki przewidziane przez Ministerstwo Komunikacji. Celem ustalenia ilości zaoszczędzonych materiałów pędnych należy pomnożyć ilość przewidzianych w/g norm na kilometr materiałów pędnych przez ilość przejechanych kilometrów i od otrzymanej sumy odjąć ilość faktycznie zużytych materiałów. Otrzymany wynik będzie stanowił uzyskaną oszczędność. Ilość przejechanych kilometrów winna być obliczona na podstawie licznika kilometrowego, a w wyjątkowych przypadkach, na podstawie prowadzonych bieżących zapisów na karcie kontrolnej, dokonanych zgodnie z obowiązującymi przepisami.
3. Oszczędność uzyskana przez pominięcie przepisowych norm zmiany oleju nie będzie premiowana. Olej silnikowy w karterze nie wchodzi w zakres premiowania.
4. Ustalenie norm zużycia paliwa winno nastąpić na podstawie okólników: 1) „Tymczasowe normy zużycia materiałów pędnych dla pojazdów mechanicznych”, wydane przez Departament Samochodowy Ministerstwa Komunikacji z dnia 27.I.1948 r. Nr X-4b-1/48 oraz 2) „Normy zużycia paliwa niektórych poniemieckich samochodów osobowych i ciężarowych”, wydane przez Wydział Transportu i Spedycji Departamentu Planowania Ministerstwa Przemysłu i Handlu z dnia 5.III.1948 r. Nr PL/0/9/4.
5. W przypadku rozbieżności między w/w normami a faktycznym zużyciem materiałów pędnych, normę właściwą ustali Komisja. W skład Komisji wchodzi: przedstawiciel kierownictwa, przedstawiciel Rady Zakładowej lub Koła Zakładowego oraz wybrany wspólnie przez Dyрекcję zakładu pracy i Radę Zakładową (Koło Zakładowe) przewodniczący Komisji, który powinien posiadać dokładną znajomość zagadnienia. Komisja może podnieść lub obniżyć normy omówione w p-ktach 2 i 4 — do 10% dla wozów osobowych a dla wozów ciężarowych do 15% in plus lub in minus.
Orzeczenia Komisji zawarte w prawidłowo sporządzonym protokole stanowią podstawę premiowania.
6. Wysokość premii wynosi 80% ceny rynkowej, ustalonej przez Centralę Przemysłu Naftowego, od zaoszczędzonej ilości materiałów pędnych.
7. Jeżeli do wypracowania premii, przewidzianej w tym artykule przyczyniło się więcej kierowców, premię uzyskaną dzieli się wśród nich, proporcjonalnie do przejechanego kilometrażu.
8. Pomocnicy kierowców otrzymują premię w wysokości 20% premii uzyskanej przez kierowcę.
9. Za zużycie materiałów pędnych przekraczające ustalone normy ponad 5% należy potrącić kierowcy 100% ceny rynkowej zużytych ponad normę materiałów. Potrącenia należy dokonać z kwot przypadających z tytułu premii omówionych w p-ktach B, C, D i E.
10. Przepisu punktu 9 nie stosuje się w wypadkach usprawiedliwionego zużycia materiałów pędnych ponad normę (np. przy holowaniu, rozwijaniu kabli, wyciąganiu innych wozów).

B. Premia za oszczędność ogumienia.

1. Kierowcom i pomocnikom kierowców przyznaje się premię za oszczędność ogumienia.
2. Za podstawę premiowania przyjmuje się przebieg opon ponad ustalone normy. Ilość kilometrów przebiegu opony ustala się na podstawie zapisów w karcie ogumienia oraz licznika kilometrowego wozu, a w wyjątkowych przypadkach — zapisów na karcie ogu-

mienia i na karcie kontrolnej wozu, dokonanych zgodnie z obowiązującymi przepisami.

3. Do czasu ogłoszenia norm urzędowych, normy przebiegu nowych opon ustala się następująco:

	Opony krajowe		Opony zagraniczne	
	osobowe	ciężarowe i autobusowe	osobowe	ciężarowe i autobusowe
norma przebiegu w tys. km.	15	20	35	40

4. W przypadku rozbieżności między wyżej podanymi normami a faktyczną możliwością przebiegu opon Komisja w składzie określonym w dziale A pkt. 5 niniejszego rozdziału może powiększyć lub obniżyć określone normy w granicach do 15% in plus lub in minus, biorąc pod uwagę warunki eksploatacji, ilość płócien, markę fabryczną, oraz doświadczenie zakładu pracy (statystyka).

Orzeczenie Komisji, zawarte w prawidłowo sporządzonym protokole, stanowi podstawę premiowania.

Do zadań Komisji należy również ustalenie przebiegu opon starych, używanych w danym zakładzie pracy. Opony o zniszczeniu ponad 70% mogą być kwalifikowane do premiowania tylko w przypadku, gdy ich przebieg został ustalony na podstawie licznika kilometrowego lub karty oponowej.

5. Wysokość premii kierowców za oszczędność ogumienia wynosi 50% kwot rzeczywiście zaoszczędzonych.
6. Premie wypłaca się raz na miesiąc poczynając od miesiąca, w którym norma przebiegu została przekroczona.
7. Premie miesięczne oblicza się w/g następującego wzoru:

$$p = \frac{n \cdot c}{2N}$$

p = kwota miesięcznej premii.

n = przebieg opony w danym miesiącu obliczeniowym w kilometrach.

c = rzeczywisty koszt opony.

N = norma przebiegu opony w kilometrach.

8. Jeżeli do uzyskania premii przyczyniło się kilku kierowców kwotę premii dzieli się pomiędzy kierowców proporcjonalnie do przejechanej ilości kilometrów.
9. W zakładach pracy, w których opony z reguły nie są przywiązane do wozów, w premii uczestniczą wszyscy kierowcy i pomocnicy kierowców, przy czym wypłata premii może nastąpić dopiero po wycofaniu opony z obiegu. Wysokość miesięcznej premii ustala się przez obliczenie oszczędności opon wycofanych w ciągu miesiąca z obiegu w/g podanego w p-ktcie 7 wzoru w którym znak n w tym przypadku odpowiada różnicy między rzeczywistym przebiegiem opony w kilometrach od założenia na koło do jej zniszczenia a ustaloną normą przebiegu. Uzyskaną kwotę dzieli się między kierowców w stosunku do ilości przejechanych w poprzednim miesiącu kilometrów.
10. Opona winna być wycofana z obiegu po zderzeniu protektora i zagrożeniu płócien oponowych.
O wycofaniu opony z obiegu orzeka kontroler techniczny zakładu pracy, a w razie sporu — Komisja w składzie ustalonym w dziale A pkt. 5.
11. Normy przebiegu opon ustalone w p-ktcie 3 zmniejsza się o 50% dla opon protektorowanych.
12. Pomocnik kierowcy otrzymuje premię w wysokości 20% premii uzyskanej przez kierowcę.

C. Premia za konserwację pojazdu.

1. Kierowcom pojazdów mechanicznych i pomocnikom kierowców wypłacana będzie premia za konserwację pojazdów.
2. Za podstawę premiowania przyjmuje się przebieg pojazdu w okresach międzynaprawczych ponad ustalone normy.

Ilość kilometrów przebiegu pojazdu ustala się na podstawie licznika kilometrowego, a w wyjątkowych przypadkach na podstawie zapisów na karcie kontrolnej, dokonanych zgodnie z obowiązującymi przepisami.

3. Do czasu ogłoszenia norm urzędowych, normy przebiegów ustala się następująco:

Typ i rodzaj wozu	Normy przebiegu w tys. kilom.	
	od pocz. eksploatacji do 1 remontu głównego	Między głównymi remontami
Cieżarowe wysokoprężne		
Fiat 666 N 7 SPA	80	50
Fiat 626 NL	100	60
Leyland	110	70
Chausson	90	50
i inne Diesle	100	50
Benzynowe	60	30
Gaz-generatory	50	25
Osobowe		
Chevrolet	60	35
Citroen	45	30
Fiat, Skoda	33	25
Niem. i inne	40	25
Inne ameryk. i ang	60	35

4. W przypadku rozbieżności między wyżej podanymi normami a faktyczną możliwością przebiegu, Komisja w składzie przewidzianym w dziale A pkt 5 niniejszego rozdziału może powiększyć lub obniżyć określone normy do 15% dla wozów ciężarowych a dla wozów osobowych do 10% in plus lub in minus — w zależności od warunków terenowych, jakości remontów oraz ładunków typowych.

5. Po osiągnięciu ustalonej normy przebiegu kierowca otrzymuje jednorazową premię w wysokości 15.000,— złotych.

6. Jeżeli do dnia 1 stycznia 1949 r. przebieg pojazdów był wyższy od 2/5 części normy przebiegu — wzmiarian przewidzianej w pkt 5 premii 15.000,— zł. kierowca po osiągnięciu normy przebiegu określonej w pkt 3 otrzymuje jednorazową premię w/g poniższej tabeli:

Przebyta do dnia wprowadzenia niniejszego regulaminu część normy przebiegu w procentach	Wysokość jednorazowej premii przysługującej po osiągnięciu normy przebiegu w złotych
powyżej 40 % do 40 %	15.000.—
" 60 % do 60 %	12.000.—
" 75 % do 75 %	10.000.—
" 85 % do 85 %	8.000.—
" 95 % do 95 %	6.000.—
" 100 % do 100 %	4.000.—
" 100 %	2.000.—

7. Po osiągnięciu normy przebiegu Komisja powołana w składzie ustalonym w dziale A pkt. 5 winna stwierdzić, czy pojazd może być nadal eksploatowany bez przeprowadzenia remontu. O wycofaniu pojazdu do remontu w czasie przebiegu ponad określone normy orzeka kontroler techniczny, a w razie sporu wyżej wymieniona Komisja.

8. Za przebieg wozu ponad określone normy kierowcom przysługuje premia za każdy procent przekroczenia normy. Wysokość premii wzrasta w miarę wzrostu przekroczenia normy w/g następującej tabeli:

Procent przekroczenia normy	Premia za 1% przekroczenia normy w zł	
	dla kierowców wozów ciężarowych	dla kierowców wozów osobowych
od 1-10 %	500.—	300.—
powyżej 10-20 %	600.—	400.—
" 20-30 %	900.—	650.—
" 30-40 %	1.400.—	900.—
" 46-00 %	1.800.—	1.200.—

Określone powyżej stawki premii stosują się do odpowiadającego im w tabeli procentu przekroczenia normy. Stawka przewidziana dla wyższego procentu przekroczenia normy nie może więc być stosowana do tej części przebiegu, która odpowiada niższemu procentowi przekroczenia normy.

- Po osiągnięciu 50% normy wóz należy wycofać z obrotu — do remontu głównego.
- Premia za konserwację pojazdów nie przysługuje w przypadku, gdy pojazd przed osiągnięciem normy międzyremontowej poddany został więcej niż 2 naprawom średnim. Wymiany podzespołu pojazdów o silnikach wysokoprężnych nie uważa się za naprawę średnią.
- Procentową premię, o której mowa w pkt 7 wypłaca się kierowcom w ciągu każdego miesiąca poczynając od dnia przekroczenia normy. Ilość przejechanych w danym miesiącu kilometrów ponad normę ustala się na podstawie licznika kilometrowego, a w wyjątkowych przypadkach na podstawie prowadzonych bieżąco zapisów na karcie kontrolnej, dokonanych zgodnie z obowiązującymi przepisami.
- Jeżeli do uzyskania premii za konserwację pojazdu, omówionych w pkt 5, 6, 8 i 11 przyczyniło się kilku kierowców, kwoty premiiowe dzieli się proporcjonalnie do ilości kilometrów przejechanych przez każdego kierowcę.
- Pomocnik kierowcy otrzymuje premię w wysokości 20% premii uzyskanej przez kierowcę.
- Przykład obliczania premii za konserwację pojazdów: Nowy „Opel” osobowy w dniu 1 stycznia 1949 r. miał w/g wskazań licznika 29 650 km przebiegu. Wobec tego że norma przebiegu (pkt 3) wynosi 40 000 km „Opel” wykonał 74% normy $(29\ 650 \times 100) / 40\ 000$

W chwili osiągnięcia normy (40.000 km) kierowca otrzyma więc 10 000 zł tytułem jednorazowej premii (pkt 6).

Jeżeli w miesiącu następującym po przekroczeniu normy w dniu obliczania premii licznik będzie wskazywał 42.500 km, to premiowaniu będzie podlegał 2.500 km (przebieg faktyczny 42.500 km minus przebieg określony normą 40.000 km) = 2.500 km stanowi 6,25% przekroczenia normy.

$(2.500 \times 100) / 40\ 000 = 6,25\%$ Za każdy procent przekroczenia normy do 10% przysługuje premia 300 zł.

(pkt. 8). Premia kierowcy w danym miesiącu będzie wynosiła $300 \times 6,25 = 1\ 875,—$ zł.

Jeżeli w dniu obliczania premii za następny miesiąc licznik będzie wskazywał 46.200 km, premiowaniu będzie podlegał przebieg 3.700 km. Obliczony jak powyżej procent przekroczenia normy wyniesie 9,25%, z których 3,75% podlega premiowaniu w wysokości 300 zł za jeden procent (10% — 6,25% uzyskanego w poprzednim miesiącu), a za pozostałe 5,5% ($9,25 - 3,75 = 5,5\%$) należy się kierowcy 400 zł za każdy procent.

Premia kierowcy w tym miesiącu wyniesie $3,75 \times 300 + 5,5 \times 400 = 1\ 125 + 2\ 200 = 3\ 325,—$ zł.

D. Premia za ciągłość eksploatacji.

- Premia za ciągłość eksploatacji przysługuje kierowcom i ich pomocnikom zależnie od ilości dni nieprzerwanej gotowości wozu do jazdy, przy uwzględnieniu stopnia jego zużycia.

2. Wysokość premii wzrasta w miarę zwiększenia się ilości dni nieprzerwanej gotowości do jazdy w/g następującej tabeli:

Stopień zużycia pojazdu	Wysokość premii za każdy dzień w zależności od ilości dni nieprzerwanej gotowości wozu do jazdy		
	od 16 do 20 dni	od 21 do 25 dni	powyżej 25 dni
do 40%	—	40 zł za dzień	60 zł za dzień
powyżej 40%	40 zł za dzień	60 zł za dzień	80 zł za dzień

Z dniem w którym pracownik nabywa prawo do premii (tj. po 20 dniach dla pojazdów do 40% zużycia i po 15 dniach dla pojazdów powyżej 40% zużycia) określona w tabeli stawka premialna przysługuje mu za każdy dzień od dnia rozpoczęcia okresu ciągłości eksploatacji.

Stopień zużycia pojazdu określa Komisja w składzie ustalonym w dziale A pkt. 5.

- 3) W przypadku braku gotowości wozu z przyczyn niezależnych od kierowcy np. z powodu braku paliwa, smaru, części zamiennych itp. — dni te należy wliczyć do dni ciągłości eksploatacyjnej. Ponadto ciągłości eksploatacyjnej nie przerywają dwa dni w miesiącu przeznaczone na okresowy przegląd i smarowanie wozu.
- 4) Jeżeli ten sam pojazd prowadzi na zmianę kilku kierowców dla każdego kierowcy liczy się wszystkie dni gotowości pojazdu. Przeniesienie na inny pojazd nie przerywa ciągłości eksploatacyjnej.
- 5) Warunkiem uznania, że pojazd w danym dniu jest gotów do eksploatacji jest punktualne stawienie się kierowcy do pracy z wozem gotowym do jazdy.
- 6) Pomocnik kierowcy otrzymuje premię w wysokości 20% premii uzyskanej przez kierowcę.

Premia za gotowość pojazdu do eksploatacji.

- 1) Premia za gotowość do eksploatacji przysługuje kierowcom (pomocnikom kierowców), prowadzącym wozy osobowe, ciężarowe i półciężarowe, używane do przewozu osób, przy przebiegach nieprzekraczających 2000 km w ciągu miesiąca.
- 2) Wysokość premii kierowców ustala się na 1500 zł miesięcznie.
- 3) Warunkiem wypłaty premii jest bezawaryjność przejazdów oraz gotowość do eksploatacji — dla pojazdów do 40% zużycia w ciągu 28 dni w miesiącu i w ciągu 25 dni — dla pojazdów powyżej 40% zużycia.
- 4) Niezawinionych przez kierowców wypadków nie uważa się za awarię.
- 5) Do liczby dni gotowości wlicza się również niedzielę i święta, jeżeli pojazd w dni te nadawał się do eksploatacji oraz 1 dzień w miesiącu przeznaczony na przegląd wozu i smarowanie.
- 6) W przypadku niezależnego od kierowcy braku gotowości wozu, np. z powodu braku paliwa, smaru, części zamiennych itp. dni te należy zaliczyć do okresu gotowości pojazdu.
- 7) Warunkiem uznania, że pojazd w danym dniu powszednim jest gotów do eksploatacji, jest punktualne stawienie się kierowcy do pracy z wozem gotowym do jazdy. Warunkiem uznania, że pojazd jest gotów do eksploatacji w niedzielę lub w dniu świątecznym jest zdanie przez kierowcę pojazdu gotowego do jazdy w dniu poprzedzającym niedzielę lub dzień świąteczny.
- 8) Pomocnik kierowcy otrzymuje premię w wysokości 20% premii kierowcy (tj. 300 zł miesięcznie).

ROZDZIAŁ IX. PREMIE DLA KIEROWCÓW I POMOCNIKÓW KIEROWCÓW ZATRUDNIONYCH W ZAKŁADZIE PRACY, W KTÓRYM STAN PARKU SAMOCHODOWEGO NIE PRZEKRACZA 8 POJAZDÓW.

- 1) Premie omówione w rozdziale 8 nie przysługują kierowcom i ich pomocnikom zatrudnionym w zakładzie pracy, w którym stan parku samochodowego nie przekracza 8 pojazdów, wzamian kierowcy ci oraz ich pomocnicy będą otrzymywać premie za gotowość pojazdu do eksploatacji.
- 2) Wysokość premii kierowców zależy od ilości dni w ciągu miesiąca gotowości pojazdu do eksploatacji (z uwzględnieniem stopnia zużycia pojazdu), oraz od wysokości wynagrodzenia zasadniczego (bez dodatku

wyrównawczego i lokalnego), przysługującego w tym okresie za faktycznie przepracowane godziny, określone w rozdziale IV pkt. 1, 2 i 3, jako normalny czas pracy.

- 3) a. Kierowcom pojazdów do 40% zużycia przysługuje premia po osiągnięciu 20 dni w miesiącu gotowości pojazdu do eksploatacji — wysokość premii ustala się na 30% uposażenia zasadniczego.
- b. Kierowcom pojazdów powyżej 40% zużycia przysługuje premia po osiągnięciu 15 dni w miesiącu gotowości pojazdu do eksploatacji — w wysokości 20% uposażenia zasadniczego. Po osiągnięciu 20 dni gotowości premię podwyższa się o 20% — to jest do 40% uposażenia zasadniczego.
- c. Za każdy dzień gotowości pojazdu do eksploatacji ponad 25 dni w miesiącu kierowcom bez względu na stopień zużycia pojazdu, przysługuje ponad normy określone w punktach a i b po 5% uposażenia zasadniczego.
- d. Premia za gotowość pojazdu do eksploatacji nie przysługuje w przypadku nieosiągnięcia przez kierowcę określonej w pkt. a i b ilości dni gotowości pojazdu do eksploatacji.
- 4) Do liczby dni gotowości wlicza się również niedzielę i święta jeżeli w dni te pojazd nadawał się do eksploatacji oraz dwa dni w miesiącu przeznaczone na okresowy przegląd wozu i smarowanie.
- 5) W przypadku niezależnego od kierowcy braku gotowości wozu np. z powodu braku paliwa, smaru, części zamiennych itp. dni te należy wliczyć do okresu gotowości pojazdu.
- 6) Jeżeli ten sam pojazd prowadzi na zmianę kilku kierowców, dla każdego kierowcy liczy się wszystkie dni gotowości pojazdu w ciągu miesiąca.
- 7) Warunkiem uznania, że pojazd w danym dniu powszednim jest gotów do eksploatacji jest punktualne stawienie się kierowcy do pracy z wozem gotowym do jazdy. Warunkiem uznania, że pojazd jest gotów do eksploatacji w niedzielę lub w dniu świątecznym jest zdanie przez kierowcę pojazdu gotowego do eksploatacji w dniu poprzedzającym niedzielę lub dzień świąteczny.
- 8) Pomocnik kierowcy otrzymuje premię w wysokości 20% premii uzyskanej przez kierowcę.

ROZDZIAŁ X. PREMIE DLA KIEROWCÓW DYŻURNYCH I DYŻURUJĄCYCH ORAZ DLA POMOCNIKÓW TYCH KIEROWCÓW.

- 1) Kierowcy dyżurni oraz kierowcy dyżurujący otrzymują premię miesięczną w wysokości 50% należnego im w danym miesiącu wynagrodzenia zasadniczego (bez dodatku wyrównawczego i lokalnego), za faktycznie przepracowane godziny określone w rozdz. IV p-kt. 1, 2 i 3, jako normalny czas pracy. Kierowcom tym nie przysługują premie omówione w rozdz. 8 i 9.
- 2) Pomocnik kierowcy otrzymuje premię w wysokości 20% premii kierowcy.

ROZDZIAŁ XI. PŁACA KIEROWCÓW W OKRESIE GŁÓWNYCH I ŚREDNICH NAPRAW POJAZDÓW.

- 1) W okresie naprawy średniej i głównej kierowcy i pomocnicy kierowców otrzymują tylko wynagrodzenie zasadnicze, dodatek wyrównawczy i lokalny. O ile naprawa nie jest spowodowana winą kierowcy, lecz normalnym zużyciem wozu, kierowcy przysługują również ryczałt za godziny nadliczbowe, względnie premie za przewiezione tona/kilometry. Ryczałt za godziny nadliczbowe względnie premie za przewiezione tona/kilometry ustala się w wysokości przeciętnej z ostatnich 3 miesięcy.
- 2) Jeżeli kierowca lub pomocnik kierowcy uczestniczy w naprawie głównej lub średniej otrzymuje premię warsztatową wykonującego naprawę, którą oblicza się od zarobku zasadniczego. Jeżeli naprawa odbywa się w warsztatach stosujących niższy regulamin, kierowca otrzymuje premię taką, jaka przysługuje monterowi, pomocnik zaś taką jaka przysługuje uczniowi.

ROZDZIAŁ XII. PRZENIESIENIE KIEROWCY NA NNY POJAZD.

O ile kierowca został przeniesiony na inny pojazd, przejmuje go na podstawie książki pojazdu, w której winno być uwidocznione na jakim kilometrze przebiegu woza i ogumienia nastąpiło przejście.

ROZDZIAŁ XIII. PREMIA DLA WARSZTATOWCÓW ZATRUDNIONYCH W WARSZTATACH POMOCNICZYCH I NA STACJACH OBSŁUGI ZA SPRAWNE WYKONYWANIE NAPRAW DROBNYCH I ŚREDNICH.

- Pracownikom warsztatowym przysługuje miesięczna premia za sprawne wykonywanie napraw drobnych i średnich.
- Premia może być przyznana tylko tym pracownikom, którzy przyczynili się do sprawnego dokonania napraw, w żadnym przypadku jednak liczba pracowników, którym przyznana została premia nie może przekroczyć 1/3 liczby pojazdów stale obsługiwanych przez warsztat pomocniczy (stację obsługi). Jeżeli w wyniku podzielenia stanu obsługiwanych pojazdów przez 3 uzyska się liczbę ułamkową, ułamek ten należy zaokrąglić do jedności. W przypadku gdy pojazdy obsługiwane przez warsztat (stację obsługi) są stale eksploatowane na 2 lub więcej zmian (praca w zakładach o ruchu ciągłym), stan pojazdów oblicza się przyjmując 1 pojazd na każdą zmianę.
- Wysokość premii zależy od współczynnika przepustowości tj. od stosunku sumy godzin w miesiącu eksploatowania przez zakład pracy wszystkich stale obsługiwanych pojazdów do sumy godzin tej eksploatacji powiększonej o godziny, w ciągu których pojazdy znajdowały się w naprawie drobnej lub średniej.
  - Do ilości godzin eksploatowania wlicza się wszystkie godziny od chwili wyjazdu poszczególnego samochodu z garażu do powrotu. W przypadku, gdy pojazd nie był w ciągu dnia powszedniego eksploatowany pomimo gotowości do jazdy, względnie gdy czas eksploatowania był niższy od 8 godzin — ustala się czas eksploatowania na 8 godzin na dobę. Jeżeli pojazd był stale eksploatowany na 2 lub więcej zmian, w razie nieeksploatowania pomimo gotowości, przyjmuje się podaną normę 8 godzin na każdą zmianę. W niedziele i święta wlicza się jedynie te godziny, w ciągu których pojazd był eksploatowany.
  - Do sumy godzin napraw drobnych i średnich wlicza się obok czasu trwania naprawy, czas oczekiwania na naprawę, przyjmując po 8 godzin za każdą dobę oczekiwania. Jeżeli pojazd jest stale eksploatowany na 2 lub więcej zmian, ustaloną normę 8 godzin czasu oczekiwania na naprawę oblicza się na każdą zmianę. Niedziele i święta ustawowych nie wlicza się do czasu oczekiwania na naprawę. Do czasu napraw i oczekiwania na naprawę nie wlicza się czasu zużytego na naprawę główną oraz wyczekiwania na tę naprawę.
- Miesięczną wysokość premii ustala się w/g poniższej tabeli w zależności od współczynnika przepustowości oraz od przysługującej pracownikowi grupy wynagrodzenia.

Współczynnik przepustowości	Wysokość miesięcznej premii w zł.				
	Kierownicy warsztatów pomocniczych (stacji obsługi) oraz ich zastępcy	Pracownicy warsztatów pomocniczych i stacji obsługi zaszerogowani do I grupy	Pracownicy warsztatów pomocniczych i stacji obsługi zaszerogowani do II grupy	Pracownicy warsztatów pomocniczych i stacji obsługi zaszerogowani do III grupy	Pracownicy warsztatów pomocniczych i stacji obsługi zaszerogowani do IV grupy
od 0,60 do 0,65	2.700	2.400	2.200	2.000	1.500
powyż. 0,65 „ 0,70	3.000	3.000	2.700	2.400	1.900
„ 0,70 „ 0,75	4.200	3.900	3.500	3.100	2.500
„ 0,75 „ 0,80	5.400	5.000	4.500	4.000	3.200
„ 0,80 „ 0,85	7.000	6.300	5.700	5.000	4.100
„ 0,85 „ 0,90	8.500	7.700	7.000	6.200	5.100
„ 0,90 „ 0,95	10.200	9.300	8.400	7.500	6.200
„ 0,95 „ 1,00	12.000	11.000	10.000	9.000	7.500

Przykład obliczenia wysokości premii:
 Pomocniczy warsztat naprawy obsługuje 9 pojazdów, z których 7 w ciągu miesiąca o 25 dniach powszednich było eksploatowanych w ciągu 20 dni po 10 godzin dziennie, w ciągu 2 dni pojazdy te nie były eksploatowane pomimo gotowości do eksploatacji, 4 dni były w naprawie łącznie z oczekiwanym na naprawę, ponadto w ciągu jednej niedzieli były eksploatowane po 3 godziny. Pozostałe dwa pojazdy były stale eksploatowane na 2 zmiany, przy czym w ciągu 18 dni były eksploatowane po 17 godzin dziennie, w ciągu 3 dni po 6 godzin dziennie (pomimo gotowości przez czas 2 zmian), 3 dni oczekiwały na naprawę średnią oraz były naprawiane 4 dni po 5 godz. każdy. W ciągu pozostałych w dniu naprawy 11 godzin (praca na 2 zmiany 16 godzin minus 5 godzin naprawy) pojazdy były eksploatowane.
 Ilość godzin gotowości pojazdów do eksploatacji oblicza się następująco:

$$7 \times 20 \times 10 = 1400 \text{ godz. — czas eksploat. 7 pojazd. w ciągu 20 dni.}$$

$$7 \times 2 \times 8 = 112 \text{ godz — czas gotowości 7 pojazdów w ciągu 2 dni.}$$

$$7 \times 1 \times 3 = 21 \text{ godz. — czas eksploatacji 7 pojazdów w ciągu niedzieli.}$$

$$2 \times 18 \times 17 = 612 \text{ godz. — czas eksploatacji 2 pojazdów w ciągu 18 dni.}$$

$$2 \times 3 \times 6 = 36 \text{ godz. — czas eksploatacji 2 pojazdów w ciągu 3 dni.}$$

$$2 \times 3 \times 10 = 60 \text{ godz. — czas gotowości 2 pojazdów eksploatowanych na 2 zmiany w ciągu 3 dni (16 godzin dziennie minus 6 godz. eksploatacji = 10 godz. dziennie).}$$

$$2 \times 1 \times 11 = 22 \text{ godz — czas eksploatacji w dniu naprawy}$$

Razem 2263 godz. — czas gotowości do eksploatacji 9 pojazdów w ciągu miesiąca.

Ilość godzin w naprawie oblicza się następująco:

$$7 \times 4 \times 8 = 224 \text{ godz. — czas oczekiwania na naprawę i czas naprawy 7 pojazdów.}$$

$$2 \times 3 \times 16 = 96 \text{ godz. — czas oczekiwania na naprawę 2 pojazdów eksploatowanych na 2 zmiany.}$$

$$2 \times 1 \times 5 = 10 \text{ godz. — czas naprawy 2 pojazdów.}$$

Razem = 330 godzin — czas naprawy wszystkich pojazdów.

Współczynnik przepustowości oblicza się dzieląc czas gotowości do eksploatacji (2263 godziny) przez czas gotowości powiększony o czas naprawy (2263 + 330 = 2593 godziny) —
 $2263 : 2593 = 0,87 = \text{współczynnik przepustowości.}$

Zgodnie z tabelą podaną w punkcie 4 miesięczna premia będzie wynosiła:

- dla kierownika warsztatu (stacji obsługi) i jego zastępcy złotych 8 500 zł
- dla pracown. zaszerogowanych do V grupy 7.700 zł
- dla pracown. zaszerogowanych do IV grupy 7.000 zł
- dla pracown. zaszerogowanych do III grupy 6 200 zł
- dla pracown. zaszerogowanych do II grupy 5.100 zł

Premia przysługuje tylko tym pracownikom, którzy przyczynili się do sprawnego dokonania naprawy, przy czym liczba otrzymujących premię nie może przekroczyć 4 pracowników (7 pojazdów eksploatowanych na 1 zmianę plus 3 pojazdy eksploatowane na 2 zmiany podzielone przez $3 = 7 + 2 \times 2 = 11/3 = 3,6$ otrzymany wynik zgodnie z p-ktem 2 podwyższa się do 4)

ROZDZIAŁ XIV. POSTANOWIENIA SPECJALNE.

- W przypadku gdy w poszczególnym zakładzie pracy w stosunku do wszystkich pozostałych pracowników stosowany jest wyłącznie system miesięcznego wynagrodzenia — należy wypłacać zamiast godzinowego — miesięczne wynagrodzenie również pracownikom, o których mowa w rozdziale III niniejszego regulaminu.
- Wysokość miesięcznego wynagrodzenia oblicza się, mnożąc indywidualne wynagrodzenie godzinowe wraz z dodatkiem wyrównawczym i ewent. dodatkiem lokalnym przez 200.—.

ROZDZIAŁ XV. WYNAGRODZENIE PERSONELU DYSPONUJĄCEGO TABOREM.

A. System wynagradzania

Place personelu dysponującego taborem opierają się na systemie wynagradzania miesięcznego oraz na systemie premiowym.

B. Grupy wynagrodzenia.

Dla personelu dysponującego taborem ustala się 4 grupy wynagrodzenia w następującej wysokości:

grupa	Wynagrodzenie zasadnicze miesięcznie zł	Dodatek lokalny	
		stołeczny miesięcznie zł	morski miesięcznie zł
a	19.000	1.300,—	1.100,—
b	17.000	1.200,—	1.000,—
c	15.000	1.000,—	900,—
d	13.000	900,—	800,—

C. Tabela zaszeregowania:

STANOWISKO	Grupa wynagrodzenia
Dyspozytor	b-a
Kierownik warsztatu pomocniczego (stacji obsługi)	b-a
Zastępca kierownika warsztatu pomocniczego (stacji obsługi)	c-b
Kontroler techniczny	c-b
Kierownik garażu ponad 10 pojazdów	c-b
Kierownik garażu do 10 pojazdów	d-b

D. Dodatki funkcyjne:

Dodatek funkcyjny przysługuje:

- Pracownikom zaszeregowanym do 1 grupy — w wysokości 3.000,— zł miesięcznie,
- Pozostałym pracownikom z wyjątkiem kierownika garażu do 10 pojazdów — w wysokości 2.000,— zł miesięcznie.

Kierownikowi garażu do 10 pojazdów dodatek funkcyjny nie przysługuje.

Pracownikom otrzymującym dodatek funkcyjny nie przysługuje wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych.

E. Premie przysługujące dyspozytorom i kierownikom garażu powyżej 10 pojazdów.

- Dyspozytorom i kierownikom garażu powyżej 10 pojazdów przysługuje miesięczna premia za wykorzystanie nośności pojazdów ciężarowych eksploatowanych przy przewozie towarów, oraz miesięczna premia za gotowość do eksploatacji pojazdów osobowych i pojazdów ciężarowych, służących do przewozu osób.

- a) Miesięczna wysokość premii za wykorzystanie nośności pojazdów ciężarowych eksploatowanych przy przewozie towarów zależy od współczynnika wykorzystania nośności taboru tj. od stosunku faktycznie przejechanych w ciągu miesiąca tonokilometrów przez wszystkie pojazdy ciężarowe do teoretycznie osiągalnych w tym okresie czasu tonokilometrów.

- b) Ilość tonokilometrów faktycznie przejechanych ustala się mnożąc ciężar przewiezionego na samochodzie oraz na wszystkich przyczepach towaru przez ilość przejechanych z tym towarem kilometrów.

Ilość teoretycznie osiągalnych tonokilometrów ustala się mnożąc całkowity przebieg samochodów przez ich nośność.

Ustalając teoretycznie osiągalne tonokilometry dla samochodów z przyczepami należy brać pod uwagę jedynie nośność samochodu z pominięciem nośności przyczep, przy cięgnikach za podstawę obliczenia teoretycznie osiągalnych tonokilometrów przyjmuje się nośność pierwszej przyczepy.

- c) Wysokość miesięcznej premii za wykorzystanie nośności pojazdów ciężarowych ustala się wg poniższej tabeli w zależności od współczynnika wy-

korzystania nośności oraz od posiadanej przez pracownika grupy wynagrodzenia:

Współczynnik wykorzystania nośności taboru	Wysokość grupy wynagrodzenia a	miesięcznej premii w zł		
		grupa wynagrodzenia b	grupa wynagrodzenia c	grupa wynagrodzenia d
od 0,40 do 0,50	3.800,—	3.400,—	3.000,—	2.600,—
powyżej 0,50 do 0,60	5.300,—	4.700,—	4.200,—	3.600,—
" 0,60 " 0,70	6.800,—	6.100,—	5.400,—	4.600,—
" 0,70 " 0,75	7.900,—	7.100,—	6.300,—	5.400,—
" 0,75 " 0,80	9.100,—	8.100,—	7.200,—	6.200,—
" 0,80 " 0,85	10.300,—	9.300,—	8.200,—	7.100,—
" 0,85 " 0,90	11.600,—	10.500,—	9.300,—	8.000,—
" 0,90	13.000,—	11.900,—	10.500,—	9.100,—

- a) Miesięczna wysokość premii za gotowość do eksploatacji pojazdów osobowych i pojazdów ciężarowych służących do przewozu osób zależy od współczynnika gotowości wszystkich pojazdów do eksploatacji tj. od stosunku sumy dni faktycznej gotowości eksploatacyjnej wszystkich służących do przewozu osób pojazdów do liczby dni powszednich w miesiącu pomnożonej przez ilość pojazdów służących do przewozu osób.

- b) Niedziele i święta ustawowe wlicza się do liczby dni faktycznej gotowości pojazdu jedynie w przypadku eksploatacji pojazdu w tym dniu.

- c) W przypadku stałego eksploatowania pojazdów w niedzielę i święta (zakłady pracy o ruchu ciągłym) współczynnik gotowości do eksploatacji oblicza się dzieląc sumę dni faktycznej gotowości pojazdów łącznie z niedzielami i świętami przez liczbę wszystkich dni w miesiącu pomnożoną przez ilość pojazdów.

- d) Wysokość miesięcznej premii za gotowość do eksploatacji ustala się wg poniższej tabeli, w zależności od współczynnika gotowości eksploatacyjnej oraz od posiadanej przez pracownika grupy wynagrodzenia.

Współczynnik gotowości do eksploatacji	Wysokość miesięcznej premii w złotych			
	grupa wynagrodzenia a	grupa wynagrodzenia b	grupa wynagrodzenia c	grupa wynagrodzenia d
od 0,65 do 0,70	3.800,—	3.400,—	3.000,—	2.600,—
powyżej 0,70 do 0,75	4.500,—	4.000,—	3.600,—	3.100,—
" 0,75 " 0,80	5.500,—	4.900,—	4.300,—	3.700,—
" 0,80 " 0,85	6.600,—	5.900,—	5.200,—	4.500,—
" 0,85 " 0,90	7.000,—	7.100,—	6.300,—	5.400,—
" 0,90 " 0,95	9.500,—	8.500,—	7.500,—	6.500,—
" 0,95	11.400,—	10.200,—	9.000,—	7.800,—

4. W przypadku, gdy tabor składa się z pojazdów ciężarowych służących do przewozu towarów i z pojazdów służących do przewozu osób premia dla personelu dysponującego taborem ustala się w sposób następujący:

Dla taboru ciężarowego służącego do przewozu towarów oblicza się współczynnik wykorzystania nośności wg p-ktu 2, a dla taboru służącego do przewozu osób oblicza się współczynnik gotowości do eksploatacji wg p-ktu 3.

Kwotę odpowiadającą w tabeli ustaleniemu współczynniki wykorzystania nośności mnoży się przez ilość pojazdów ciężarowych służących do przewozu towarów a kwotę odpowiadającą współczynniki gotowości do eksploatacji mnoży się przez ilość pojazdów ciężarowych służących do przewozu osób oraz pojazdów osobowych. Uzyskane iloczyny należy dodać a następnie podzielić przez liczbę wszystkich pojazdów (ciężarowych służących do przewozu towarów, osobowych oraz ciężarowych służących do przewozu osób). Wynik dzielenia będzie stanowił przysługującą pracownikowi premię.

Przykład I. Obliczenie premii przysługującej dyspozytorowi przy taborze służącym do przewozu towarów a składającym się z 2 samochodów ciężarowych służących do

przewozu towarów o nośności po 4 ton każdy, oraz jednego ciągnika z dwiema przyczepami o nośności 5 ton każda, przy następującym przebiegu w ciągu miesiąca:

- a) dwa samochody ciężarowe przejechały 4.000 km., przy czym na przestrzeni 2.000 km. były załadowane całkowicie, na przestrzeni 1.500 km. przewiozły po 2 tony towaru, oraz 500 km. przejechały puste;
- b) ciągnik przejechał z 2 przyczepami 2.000 km., przy czym na przestrzeni 1.000 km. obie przyczepy były całkowicie wykorzystane (przewieziono 10 ton towaru), na przestrzeni 800 km. jedna przyczepa była całkowicie załadowana a w drugiej przewieziono 3 tony towaru (razem 8 ton), zaś pozostałe 200 km. ciągnik przejechał z pustymi przyczepami.

Obliczenie

Ilość faktycznie przejechanych ton kilometrów:		(ilość ton/km przejechanych przez 2 samochody na przestrzeni 2 000 km)
$2.000 \times 4 \times 2 = 16.000$	tono/km	
$1.500 \times 2 \times 2 = 6.000$	" "	(ilość ton/km przejechanych przez 2 samochody na przestrzeni 1 500 km)
$1.000 \times 10 \times 1 = 10.000$	" "	(ilość ton/km przejechanych przez ciągnik na przestrzeni 1 000 km)
$800 \times 8 \times 1 = 6.400$	" "	(ilość ton/km przejechanych przez ciągnik na przestrzeni 800 km)
Razem	38.400	" " (ilość ton/km przejechanych przez cały tabor).
Ilość teoretycznie możliwych ton/kilometrów wynosi:		
$4.000 \times 4 \times 2 = 32.000$	tono/km	(Ilość ton/km osiągalnych przez 2 samochody ciężarowe przy przebiegu 4 000 km).
$2.000 \times 5 \times 1 = 10.000$	" "	(Ilość ton/km osiągalnych przez ciągnik przy przebiegu 2 000 km przy uwzględnieniu, zgodnie z p-ktem 2b, nośności jednej przyczepy).
Razem	42.000	tono/km (Ilość teoretycznie możliwych ton/km całego taboru).

Współczynnik wykorzystania nośności taboru oblicza się dzieląc faktycznie przejechane ton/km (38 400) przez teoretycznie możliwe do osiągnięcia (42 000) — $38.400 : 42.000 = 0,91$.

Zgodnie z tabelą podaną w p-kcie 2c miesięczna premia dyspozytora pobierającego wynagrodzenie w/g grupy b będzie wynosiła 11 900 zł.

Przykład II. Obliczenie premii przysługującej dyspozytorowi przy taborze służącym do przewozu osób, a składającym się z: jednego samochodu ciężarowego służącego do przewozu osób oraz 3 samochodów osobowych.

Czas gotowości do eksploatacji tych pojazdów w ciągu miesiąca o 26 dniach powszednich przedstawiał się następująco:

- a) samochód ciężarowy służący do przewozu osób był gotów do eksploatacji w ciągu 23 dni;
- b) 3 samochody osobowe były gotowe do eksploatacji w ciągu 22 dni.

Obliczenie

Ilość dni faktycznej gotowości wszystkich pojazdów:

$$23 \times 1 = 23 \text{ dni (Ilość dni faktycznej gotowości samochodu ciężarowego)}$$

$$22 \times 3 = 66 \text{ dni (Ilość dni faktycznej gotowości 3 samochodów osobowych).}$$

Razem 89 dni (Ilość dni faktycznej gotowości wszystkich pojazdów).

Ilość dni gotowości do eksploatacji teoretycznie możliwa do osiągnięcia wynosi 104 dni (26 dni powszednich w ciągu miesiąca pomnożone przez 4 pojazdy = 104).

Współczynnik gotowości pojazdów do eksploatacji oblicza się dzieląc liczbę dni faktycznej gotowości przez teoretycznie osiągalną liczbę dni gotowości — $89 : 104 = 0,86$.

Zgodnie z tabelą podaną w punkcie 3 d miesięczna premia dyspozytora pobierającego wynagrodzenie w/g grupy b będzie wynosiła 7.100 zł.

Przykład III. W zakładzie pracy o taborze składającym się z pojazdów służących do przewozu towarów oraz pojazdów służących do przewozu osób wymienionych w przykładach I i II, o przebiegu miesięcznym podanym w tych przykładach, wysokość premii przysługującej dyspozytorowi pobierającemu wynagrodzenie w/g grupy b oblicza się następująco:

Po obliczeniu dla taboru służącego do przewozu towaru współczynnika wykorzystania nośności taboru, w sposób podany w przykładzie I, kwotę zł 11 900 odpowiadającą współczynnikowi 0,91 należy pomnożyć przez liczbę pojazdów służących do przewozu towarów.

$$11.900 \times 3 = 35.700$$

Dla taboru służącego do przewozu osób należy obliczyć współczynnik gotowości pojazdów do eksploatacji w sposób podany w przykładzie II, a kwotę odpowiadającą temu współczynnikowi (zł 7.100) należy pomnożyć przez liczbę pojazdów służących do przewozu osób

$$7.100 \times 4 = 28.400$$

Otrzymane wyniki należy dodać ($35.700 + 28.400 = 64.100$) i uzyskaną sumę podzielić przez liczbę wszystkich pojazdów (3 pojazdy służące do przewozu towarów plus 4 pojazdy służące do przewozu osób = 7)

$$64.100 : 7 = 9.157 \text{ zł.}$$

Otrzymany iloraz — 9.157 — będzie stanowił miesięczną premię dyspozytora pobierającego wynagrodzenie w/g grupy b przy taborze składającym się z 2 samochodów ciężarowych służących do przewozu towarów, jednego ciągnika z 2 przyczepami, 1 samochodu ciężarowego służącego do przewozu osób, oraz 3 samochodów osobowych przy przebiegach podanych w przykładach I i II.

F. Premia przysługująca kierownikom garażów do 10 pojazdów oraz kontrolerom technicznym.

Kierownik garażu do 10 pojazdów oraz kontroler techniczny otrzymują premię miesięczną w wysokości 40% przysługującego im wynagrodzenia zasadniczego.

ROZDZIAŁ XVI. ZMNIEJSZENIE PREMII PRZYSŁUGUJĄCYCH KIEROWCOM POJAZDÓW MECHANICZNYCH, WARSZTATOWCOM POMOCNIKOM I INNYM PRACOWNIKOM SAMOCHELOWYM.

1. Pracownik może być w całości lub w części pozbawiony premii, wynikającej z niniejszego regulaminu,

o ile dopuścił się zaniedbań w pracy lub naraził zakład pracy na straty wskutek niedozwolonych manipulacji.

2. Stwierdzenie winy pracownika winno być dokonane w porozumieniu z Radą Zakładową ewentualnie z Kołem Zakładowym.
3. W razie wypadku lub awarii wypłatę, oraz ewent. cofnięcie premii wstrzymuje się do oficjalnego orzeczenia winy kierowcy (orzeczenie sądu lub rzeczoznawcy).

ROZDZIAŁ XVII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE.

1. Regulamin niniejszy wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1949 r.
2. Wszelkie zagadnienia nieomówione w regulaminie niniejszym regulowane są na podstawie odpowiednich przepisów układu zbiorowego pracy lub innych przepisów obowiązujących w zakładzie pracy.
3. Jakikolwiek wypłaty niezgodne z postanowieniami tego regulaminu lub nieoparte na odrębnych pisemnych zarządzeniach właściwych władz będą traktowane jako wypłaty pozbawione legalnych podstaw.

poz. 80.

UCHWAŁA ZARZĄDU CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPOŁDZIELCZEGO

z dnia 25 maja 1949 r.

w sprawie załatwiania sporów, wynikających między instytucjami spółdzielczymi, przez sądy polubowne.

Zarząd Centralnego Związku Spółdzielczego, mając na uwadze, że spory jakie wyniknąć mogą przy wykonywaniu umów zawartych pomiędzy instytucjami spółdzielczymi, nie powinny być kierowane do sądów państwowych, lecz należy je rozstrzygać w postępowaniu arbitrażowym, poleca:

1. Centralom spółdzielni i spółdzielniom umieszczanie w umowach zawieranych między sobą, klauzul, opartych na przepisie art. 479 Kodeksu Postępowania Cywilnego, zastrzegających, że we wszystkich sporach z zawieranych umów wyniknąć mogących, strony poddają się orzecznictwu sądu polubownego, do którego każda ze stron wybiera jednego arbitra.

W powyższych klauzulach pozostawić należy wyznaczenie superarbitra Zarządowi Centralnego Związku Spółdzielczego w przypadkach, gdy umowa jest zawierana między centralami spółdzielni lub centralą spółdzielni a spółdzielnią, będącą członkiem tej centrali, jak również między spółdzielniami, należącymi do różnych central.

Jeżeli natomiast umowa jest zawierana między spółdzielniami, należącymi do jednej centrali, wówczas w umowie należy zaznaczyć, że superarbitra wyznaczy centrala, której członkami są spółdzielnie, zawierające umowę.

2. Biuru Prawnemu CZS opracowanie i przedstawienie projektów o postępowaniu arbitrażowym w spółdzielczości.

poz. 81.

INSTRUKCJA WYDZIAŁU SZKOLENIA I PROPAGANDY CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPOŁDZIELCZEGO

z dnia 14 maja 1949 r.

w sprawie organizowania praktyk wakacyjnych uczniów szkół średnich i wyższych w instytucjach spółdzielczych.

Dla ujednoczenia zasad i metod działania w zakresie praktyk odbywanych przez uczniów szkół średnich i wyższych w instytucjach spółdzielczych ustala się następujące wytyczne:

I. Cele praktyki

1. Zapoznanie praktykantów z zakresem ich przyszłych obowiązków jako pracowników w gospodarce uspołecznionej;
2. zaznajomienie praktykantów z podstawowymi czynnościami z zakresu organizacji i techniki przedsiębiorstw spółdzielczych;
3. rozbudzenie aktywnego stosunku do przyszłego zawodu oraz pogłębienie chęci do dalszego kształcenia się w obranym kierunku;
4. dostarczanie aparatowi kadr materiału do celowego zatrudnienia w spółdzielczości przyszłych pracowników pod kątem ich uzdolnień i zamiłowań.

II. Charakter praktyk wakacyjnych

1. Praktyki wakacyjne winny umożliwić młodzieży zaznajomienie się z całokształtem działalności spółdzielni względnie centrali, a to przez:

- a) uświadamianie praktykantom przebiegu podstawowych procesów organizacyjnych, gospodarczych i technicznych, odbywających się w przedsiębiorstwie;
  - b) zastosowanie właściwych metod instruowania praktykantów;
  - c) umożliwienie im poznania pokrewnych czynności związanych z bezpośrednim działaniem pracy praktykanta.
2. Powyższe wskazania dotyczą obu grup kandydatów, zarówno uczniów szkół średnich, jak i studentów szkół wyższych, z tym zastrzeżeniem, że praktyka młodzieży szkół średnich winna uwzględniać zarówno elementy techniki pracy fizycznej, jak umysłowej, a praktyka studentów szkół wyższych winna ponadto w szerszym zakresie uwzględniać zagadnienia związane z administracją i gospodarką spółdzielni, charakterystyczne dla danego przedsiębiorstwa.
  3. Obie grupy praktykantów powinny utrzymywać w swej świadomości, zgodnie z postulatami demokracji ludowej, przekonanie o wielkim

znaczeniu pracy produkcyjnej dla życia społeczeństwa, jak również zrozumienie faktu, że praca fizyczna, podobnie jak umysłowa, jest zjawiskiem złożonym, a wyniki jej zależą w znacznym stopniu od warunków, w jakich się odbywa i metod jej organizacji. Stałym zabiegiem dydaktycznym winno być podkreślanie racjonalizacji pracy i konieczności unikania niepotrzebnej straty energii ludzkiej oraz marnotrawstwa surowca i narzędzi.

III. Opieka ze strony szkoły nad praktykującą młodzieżą

1. W zakresie zorganizowania opieki ze strony szkoły nad praktykującą młodzieżą, dyrekcje (kierownictwa) szkół obowiązują zarządzenia:
  - a) Ministerstwa Oświaty z dnia 5.III.1949 r. Nr III. S.P. — 1022/49 p.t. „Praktyki wakacyjne dla uczniów szkół przemysłowych, administracyjno-handlowych, spółdzielczych i gospodarczych“.
  - b) Ministerstwa Przemysłu i Handlu, Departament Szkolnictwa Zawodowego z dnia 15.II.1949 r. SZ-1917/49 W.O. p.t. „Sprawa praktyk wakacyjnych“.
  - c) Ministerstwa Przemysłu i Handlu Departament Szkolnictwa Zawodowego z dnia 15.II.1949 r. SZ-1916/49 W.O. p.t. „Sprawa wynagradzania za praktyki wakacyjne dla praktykantów oraz ich opiekunów“.
2. Uczelnia wysyłająca ucznia (studenta) na praktykę wakacyjną winna zaopatrzyć go w dziennik pracy; w dzienniku tym:
  - a) upoważniony nauczyciel wpisze na wstępie zalecenia dla zakładu pracy, dotyczące kierunku i zakresu praktyki oraz zadania, jakie praktykant ma do wykonania;
  - b) praktykant obowiązany wpisywać co dzień wykonywane czynności.

IV. Organizacja praktyk

1. CZS w każdym roku szkolnym ustala zarówno globalną liczbę praktyk organizowanych przez instytucje spółdzielcze, jak również liczby praktyk, przypadające na poszczególne centrale oraz szkoły.
2. Liczba praktykantów, przypadająca na poszczególne centrale i szkoły, będzie podawana przez CZS osobnym zarządzeniem.
3. Dyrekcje i Rektoraty szkół zgłaszają do odpowiednich central spółdzielczych imienną listę kandydatów na praktyki z podaniem:
  - a) roku nauki (studiów),
  - b) kierunku nauki (studiów),
  - c) adresu zamieszkania.
4. Centrale zawiadomią szkoły (uczelnie) w jakich przedsiębiorstwach uczeń (student) będzie odbywać praktykę.
5. Liczba praktykantów w danym przedsiębiorstwie będzie ustalana przez poszczególne centrale z tym zastrzeżeniem, by liczba kandydatów nie zakłócała normalnego biegu pracy i umożliwiała praktykantom należyte wykorzystanie praktyki.
6. Praktykanci nie mogą być używani do zastępstw urlopowanych.
7. Przy kwalifikowaniu zgłoszeń na praktykę centrale obowiązane są przestrzegać ustalonego kontyngentu i wykorzystywać go w następującej kolejności:
  - a) stypendyści CZS,
  - b) uczniowie szkół podawanych przez CZS corocznie do wiadomości central,
  - c) uczniowie innych szkół.
8. Za najodpowiedniejsze terminy praktyk wakacyjnych uważa się:
  - a) dla szkół średnich: pierwszy termin od 1.VII. do 28.VII, drugi termin od 1.VIII do 28.VIII,
  - b) dla szkół wyższych: pierwszy termin od 1.VII. do 12.VIII, drugi termin od 16.VIII. do 26.IX.
9. Miejsce praktyk wybiorą centrale spółdzielni tylko spośród placówek prowadzonych na właściwym poziomie pod względem techniki pracy, jej organizacji i kontroli, jak również poziomowi polityczno-społecznego zespołu pracowniczego.

Dla uczniów szkół średnich centrale spółdzielni zaplanują praktyki możliwie blisko zakładu szkolnego oraz miejsca zamieszkania praktykanta.
10. Regulaminy praktyk dla poszczególnych działów pracy opracują centrale spółdzielni z tym, że:
  - a) w regulaminie muszą być szczegółowo wymienione rodzaje pracy (fizycznej i umysłowej) w zakresie: wytwórczości, obrotu towarowego, usług, administracji, buchalterii itp.,
  - b) opracowany regulamin centrale nadesłać do CZS (Biuro Szkolnictwa) do zatwierdzenia.
11. Opiekunowie praktykantów z ramienia zakładu pracy:
  - a) celem należytego przebiegu praktyk pod względem techniczno-zawodowym spółdzielnia wyznaczy w porozumieniu z centralą na opiekuna praktykantów jednego z pracowników zakładu pracy, posiadającego odpowiednie przygotowanie ogólne i fachowe oraz kwalifikacje społeczne;
  - b) opiekunowie praktykantów po skończeniu praktyk otrzymują ze Spółdzielczego Funduszu Szkolenia Kadry wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości do złotych 4.000.— za opiekę nad jednym praktykantem, w zależności od wkładu pracy w pokierowaniu pracą praktykanta;
  - c) opiekunowie praktykantów zajmą się ustaleniem wraz z kierownictwem spółdzielni kolejności działań pracy, w których praktykant będzie zatrudniony oraz kolejności czynności w tych działach (program pracy);
  - d) w planie zajęć należy uwzględniać stopniowanie czynności — od najprostszyc do coraz bardziej złożonych, jak również samodzielne wykonywanie pewnych funkcji przez praktykanta, celem rozwijania w młodzieży poczucia odpowiedzialności i inicjatywy;
  - e) opiekunowie praktyk winni pracować w ścisłym porozumieniu z nauczycielami, wyznaczonymi przez szkołę, aby w toku praktyk wyzyskać dostarczone im tą drogą informacje, dotyczące uzdolnień, zamiłowań, cech umysłowych i fizycznych uczniów i nawzajem informować szkoły

o swych spostrzeżeniach co do wartości młodzieży, jako przyszłych pracowników zawodowych;

- f) w toku pracy opiekunowie udzielać będą praktykantom informacji i instrukcji związanych z przebiegiem praktyki:
    - fa) np. z zakresu towaroznawstwa: wykrywanie i stwierdzenie wad danego towaru, zanieczyszczeń, zafałszowań, wiadomości o pakowaniu, znakowaniu, transporcie, przechowaniu i konserwacji; w zakresie przygotowania towaru do sprzedaży: rozmieszczenie towaru w sklepie, w magazynie, na wystawie; ważenie, mierzenie, pakowanie, etykowanie towaru;
    - fb) z zakresu rachunkowo-finansowego: czas, miejsce i sposób zapłaty za dostarczony towar, obliczenie kosztów produkcji. (bezpośrednich i pośrednich, stałych i zmiennych) — kalkulacja cen sprzedażnych itp.;
    - fc) z zakresu biurowości: obieg korespondencji i jej załatwienie, czynności praktyczne przy planowaniu dotyczącym danego przedsiębiorstwa itp.;
  - g) przebieg i wyniki praktyki winny być sprawdzane przez opiekuna w oparciu o dziennik pracy, do którego praktykant wpisuje wykonane przez siebie czynności;
  - h) przy końcu okresu praktyki opiekun jest obowiązany do odbycia rozmowy z praktykantem, na której omówi osiągnięcia i trudności;
  - i) po skończeniu praktyk, opiekun przedstawia kierownictwu instytucji opinię o praktykancie;
  - k) opinię wraz z charakterystyką spółdzielnie i zakłady pracy przesyłają działom (biurom) szkolenia swoich central.
12. Zaświadczenia z odbytej praktyki będą wydawane bezpośrednio przez kierownictwo zakładu pracy po odbyciu praktyki; w zaświadczeniu tym należy podać:
- a) w jakim dziale uczeń odbył praktykę,
  - b) jakie opanował czynności,
  - c) w jakim stopniu przyswoił sobie wiadomości z zakresu organizacji spółdzielni lub centrali gospodarzej.

V. Finansowanie praktyk wakacyjnych

1. Ze SFSK pokrywane są następujące koszty praktyk wakacyjnych:
  - a) ryczałt kosztów utrzymania w kwocie zł 8.000,— w stosunku miesięcznym — dla ucznia szkoły średniej, odbywającego praktykę poza miejscem stałego zamieszkania.
  - b) dla studenta szkoły wyższej zł 9.000,—
  - c) premia dla opiekunów -praktykantów za okres praktyki do zł 4.000,— za jednego praktykanta,

- d) ustawowe świadczenia na rzecz Ubezpieczalni Społecznej w stosunku do ustalonego ryczałtu kosztów utrzymania,
  - e) zwrot kosztów przejazdu praktykanta z miejsca jego stałego pobytu do miejsca praktyki według obowiązujących taryf.
2. Koszty praktyk obciążające rachunek własny spółdzielni (zakładu pracy):
    - a) koszty zakwaterowania praktykantów,
    - b) koszty zużycia dostarczonych praktykantom ubrań roboczych lub ochronnych.
  3. Spółdzielnie zatrudniające praktykantów umożliwią im korzystanie z obiadów lub posiłków pracowniczych, o ile na terenie spółdzielni prowadzone są stołówki pracownicze; koszty posiłków pokrywają praktykanci.
  4. Technika wydatkowania i rozliczania kosztów praktyk wakacyjnych:
    - a) spółdzielnie (zakłady pracy) zatrudniające praktykantów dokonują wszelkich wypłat związanych z kosztami praktyk z własnych sum obrotowych do rozliczenia się z własnymi centralami;
    - b) kolejność wypłat: zwrot kosztów podróży na miejsce praktyki i 50% kosztów utrzymania w dniu przyjazdu praktykanta; następne 50% kosztów utrzymania w połowie okresu praktyki; zwrot kosztów przejazdu z miejsca praktyki do miejsca zamieszkania — w dniu wyjazdu;
    - c) CZS na podstawie przedłożonych przez centrale sprawozdań ogólnych i rachunkowych rozlicza się z centralami, centrale zaś rozliczają się z poszczególnymi spółdzielni.

VI. Sprawozdania central spółdzielni z przebiegu praktyk

1. Na podstawie sprawozdań spółdzielni i zakładów pracy central, zatrudniających praktykantów, centrale sporządzą sprawozdania z praktyk wg formularza ustalonego przez CZS i nadesła je do CZS w następujących terminach:
  - a) sprawozdania z przebiegu praktyk młodzieży szkół średnich — do dnia 30 września,
  - b) z przebiegu praktyk słuchaczy szkół wyższych — do dnia 31 października.
2. Sprawozdania z praktyk winny zawierać następujące dane:
  - a) imienny wykaz praktykantów — oddzielnie grupy młodzieży szkół średnich i grupy studentów wyższych uczelni w układzie wg szkół;
  - b) nazwa instytucji spółdzielczej i działu pracy, w którym praktykant odbywał praktykę;
  - c) okres trwania praktyki;
  - d) kwoty wypłacone praktykantom w zestawieniu wg formularza.
3. Sprawozdanie ogólne winno zawierać uwagi o przebiegu i wynikach praktyk wakacyjnych.

poz. 82.

TYMCZASOWA INSTRUKCJA WYDZIAŁU REWIZYJNEGO CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓŁDZIELCZEGO

z dnia 16 maja 1949 r.

w sprawie udziału spółdzielczych organów rewizyjno-instrukcyjnych i kontrolnych w kontroli planów finansowo-gospodarczych.

1. Wszystkie spółdzielcze organy rewizyjno-instrukcyjne i kontrolne biorą udział w kontroli

planów finansowo-gospodarczych podległych im jednostek.

Plany finansowo-gospodarcze central spółdzielni kontroluje Wydział Rewizyjny CZS oraz komórki kontroli wewnętrznej tych central.

Plany finansowo-gospodarcze spółdzielni kontrolują wydziały rewizyjno-instrukcyjne właściwych central oraz w większych spółdzielniach — komórki kontroli wewnętrznej tych spółdzielni.

Do udziału w kontroli planów finansowo-gospodarczych spółdzielni powołane są w zakresie prowadzonej działalności instrukcyjnej także inne wydziały central.

2. Spółdzielcze organy rewizyjno-instrukcyjne i kontrolne dokonują kontroli planów finansowo-gospodarczych w ramach prowadzonych prac rewizyjno-instrukcyjnych lub kontrolnych.

W szczególności:

- a) w ramach pełnej rewizji podległej jednostki dokonywana jest pełna kontrola jej planu finansowo-gospodarczego,
- b) w ramach pozostałych dojazdów rewizyjno-instrukcyjnych bądź kontrolnych (rewizja wycinkowa, inspekcja, wizytacja itp.) dokonywana jest kontrola tych elementów planu finansowo-gospodarczego, które pozostają w związku z przedmiotem dojazdu.

W razie potrzeby organ rewizyjno-instrukcyjny lub kontrolny zarządza przeprowadzenie w podległej jednostce kontroli planu finansowo-gospodarczego w drodze specjalnego dojazdu. Z wnioskiem o przeprowadzenie takiej kontroli może wystąpić m. in. właściwa komórka planowania, zwłaszcza w następujących wypadkach:

- a) nienadesłania w terminie planu lub sprawozdania z wykonania planu,
  - b) wadliwego zestawienia planu lub sprawozdania z jego wykonania,
  - c) niewykonywania planu.
3. Kontrola planu finansowo-gospodarczego, wykonywana przez spółdzielczy organ rewizyjno-instrukcyjny lub kontrolny, obejmuje:
- a) organizację planowania,
  - b) prawidłowość zestawienia planu,
  - c) przebieg i treść wykonywania planu,
  - d) prawidłowość i rzetelność sprawozdań z wykonania planu.

Zagadnienia powyższe kontrolowane są w ścisłym wzajemnym powiązaniu i w powiązaniu z kontrolą pozostałych zagadnień badanych podczas rewizji (inspekcji, wizytacji itp. dojazdu).

Organy rewizyjno-instrukcyjne i kontrolne bądź organy sprawujące nad nimi nadzór ustalają w porozumieniu z właściwymi komórkami planowania, jakiego rodzaju sprawom — w ramach kontroli poszczególnych zagadnień — należy poświęcać największą uwagę. Uwzględniać należy przy tym zarówno sprawy aktualnie w danym pionie organizacyjnym akcentowane, jak również sprawy w poszczególnych podległych jednostkach najbardziej zaniedbane.

Stwierdzając niedociągnięcia i uchybienia, organy rewizyjno-instrukcyjne i kontrolne instruują władze kontrolowanej jednostki, w

żadnym natomiast wypadku nie podejmują czynności wykonawczych, jak np. zestawienia sprawozdania lub planu.

4. Kontrolą organizacji planowania należy objąć m. in. (patrz p. 3 ustęp 2 — 3):

- a) ustawienie organizacyjne komórki planowania, jej powiązanie z kierownictwem i jej współpracę z komórkami operatywnymi,
- b) obsadę personalną komórki planowania, jej kwalifikacje fachowe, szkolenie w problematyce planowania pracowników komórki planowania oraz pracowników współpracujących komórek operatywnych,
- c) terminowość i sumiennosc w opracowywaniu planów i w zestawieniu sprawozdań z ich wykonania oraz dyscyplinę w stosunku do zarządzeń i zleceń nadrzędnej komórki planowania,
- d) systematyczne rozszerzanie zakresu planowania i jego pogłębianie (opracowywanie planów wieloletnich, zbieranie materiałów do analizy ekonomiki rejonu działania itp.).

5. Kontrolą prawidłowości zestawienia planu należy objąć m. in. (patrz p. 3 ustęp 2—3) następujące sprawy:

A. merytoryczne:

- a) czy ustalone planem zadania nie są zbyt niskie i czy w związku z tym nie mogą być przekroczone, zwłaszcza na odcinku mobilizacji nieuchwyconych w pełni rezerw produkcyjnych i możliwości stosowania oszczędności,
- b) czy do planu nie wprowadzono w sposób nieodpowiedzialny zadań, przekraczających możliwości danej jednostki,
- c) czy ustalenie zadań, zwłaszcza w dziedzinie głównych wytycznych narodowego planu gospodarczego, podbudowane jest w dostatecznym stopniu rozpracowaniami zapewniającymi realizację tych zadań,
- d) czy w planie zostały uwzględnione w dostatecznym stopniu wytyczne jednostek nadrzędnych.

B. formalne:

- a) czy plan został przesłany w terminie nadrzędnej komórce planowania, czy poprawki jednostki nadrzędnej zostały wniesione do planu oraz czy nastąpiło ostateczne zatwierdzenie planu zarówno przez jednostkę nadrzędną jak i władze jednostki kontrolowanej,
  - b) czy plan jednostki został rozpracowany na poszczególne zakłady i działy pracy oraz czy plan w skali rocznej rozpracowuje się na plany kwartalne i miesięczne,
  - c) czy przy opracowywaniu planu i jego korygowaniu uwzględniono w dostatecznym stopniu inicjatywy pracowników oraz organów społecznych,
  - d) czy plan jest zestawiony prawidłowo pod względem rachunkowym,
  - e) czy i jakie prace wykonano dla uorzystwienia planu lub jego części zespołowi pracownikom (np. grafiki itp.).
6. Kontrola przebiegu i treści wykonywania planu prowadzona jest w ramach badania działalności, objętej poszczególnymi odcinkami planu.

Zbadać należy przy tym m. in. (patrz p. 3. ust. 2—3):

- a) czy wykonywanie poszczególnych zadań planu — zwłaszcza zadań sezonowych — jest odpowiednio wcześniej przygotowywane, czy poszczególne zadania planu są realizowane systematycznie, czy do wykonywania poszczególnych zadań planu mobilizowana jest we właściwy sposób inicjatywa pracowników i organów społecznych (współzawodnictwo, narady wytwórcze, sposób przyznawania premii itp.),
  - b) czy wykonywanie zadań planu pod względem jakości nie budzi zastrzeżeń,
  - c) czy w realizacji zadań planu jest dostatecznie przestrzegany postulat oszczędności i stałego wzrostu wydajności, czy nie jest naruszona dyscyplina finansowa, dyscyplina płac itp.,
  - d) przyczyny ew. niewykonania zadań planu,
  - e) czy bieżąca analiza wykonania planu przedstawiona jest na odpowiednim poziomie.
7. Kontrolą prawidłowości i rzetelności sprawozdań z wykonania planu należy objąć m. in. (patrz p. 3, ust. 2—3) następujące sprawy:
- a) czy poszczególne pozycje sprawozdania odpowiadają stanowi faktycznemu i czy są zgodne z danymi z rachunkowości, a zwłaszcza czy zbyt pochopnie nie operuje się danymi szacunkowymi oraz czy nie fałszuje się wyników wykonania planu (np. dla otrzymania większej premii),
  - b) czy sprawozdania z wykonania planu są przedmiotem obrad władz kontrolowanej jednostki, pracowników i organów społecznych, zwłaszcza co do usunięcia wykazanych niedociągnięć,
  - c) czy sprawozdania przesyłane są w terminie nadrzędnej komórce planowania.
8. Stwierdzone podczas kontroli zaniechania, uchybienia i przekroczenia powinny być omówione z władzami kontrolowanej jednostki oraz z jej komórką planowania.
- Istotne dla wyników kontroli stwierdzenia i oceny należy podać w odpowiednich punktach sprawozdania z rewizji (inspekcji, wizytacji itp.), uwzględniając wydawane w tym zakresie wytyczne.
- Wyniki kontroli (stwierdzenia, oceny, wniośki) w sprawach kierowanych na drogę postępowania karnego bądź dyscyplinarnego należy ująć w oddzielnym protokole. Podobnie w oddzielnym protokole należy ujmować wyniki kontroli w ważniejszych sprawach, będących przedmiotem postępowania innych organów, niż organ, który delegował kontrolującego.

9. W związku z wynikami kontroli planu właściwy organ rewizyjno-instrukcyjny bądź kontrolny przeprowadza odpowiednie postępowanie:

- a) w wypadku zaniechań i uchybień o charakterze porządkowym bądź w sprawach dostatecznie wyraźnie unormowanych organ rew.-instr. bądź kontrolny wysyła do jednostki kontrolowanej odpowiednie zarządzenie z żądaniem wykonania ich w określonym terminie. W razie potrzeby porozumiewa się przy tym z nadrzędną komórką planowania,
  - b) w sprawach zastrzeżonych do decyzji nadrzędnej komórki planowania bądź innych komórek nadrzędnych (komórka kadr, komórka organizacyjna itp.), organ rewizyjno-instrukcyjny bądź kontrolny występuje do nich z pisemnym wnioskiem o wydanie odpowiednich zarządzeń.
- Zarządzenia te powinny być wydane w porozumieniu z organem rewizyjno-instrukcyjnym bądź kontrolnym i w terminie ustalonym przez ten organ. W wypadku niewydania zarządzeń lub wydania zarządzeń niezgodnych z wnioskiem organ rewizyjno-instrukcyjny lub kontrolny obowiązany jest przedłożyć sprawę organowi rewizyjno-instrukcyjnemu stopnia wyższego.
- c) W wypadku zaniechań, uchybień lub wykroczeń uzasadniających postępowanie dyscyplinarne lub karne organ rewizyjno-instrukcyjny bądź kontrolny występuje z odpowiednim wnioskiem do władz jednostki kontrolowanej, Komisji Specjalnej lub Prokuratora. Kopię wniosku otrzymuje do wiadomości właściwa komórka kadr.
10. Wyniki kontroli planu finansowo-gospodarczego kontrolujący powinien omawiać bezpośrednio po zakończeniu kontroli lub też w ustalonych miesięcznych terminach z nadrzędną komórką planowania.
- Komórka ta powinna również otrzymywać do wglądu ogólne sprawozdania, jakie organy rewizyjno-instrukcyjne i kontrolne zestawiają co kwartał dla sumarycznego omówienia wyników przeprowadzonych rewizji i dla naświetlenia sytuacji w jednostkach kontrolowanych.
11. Instrukcja niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w „Monitorze Spółdzielczym”.
- Zarządzenia wydawane przez centrale w wykonaniu niniejszej instrukcji powinny być przesyłane do wiadomości Wydziałowi Rewizyjnemu CZS.

poz. 83.

INSTRUKCJA WYDZIAŁU REWIZYJNEGO CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓŁDZIELCZEGO

z dnia 16 maja 1949 r.

dla spółdzielczych organów rewizyjno-instrukcyjnych i kontrolnych w sprawie kontroli planowego systemu oszczędzania.

I. Do zakresu działania spółdzielczych organów rewizyjno-instrukcyjnych i kontrolnych należy również wykonywanie kontroli planowego systemu oszczędzania w jednostkach podległych.

O ile instrukcja niniejsza nie stanowi inaczej, przy wykonywaniu tej kontroli należy stosować odpowiednio przepisy „Tymczasowej instrukcji Wydziału Rewizyjnego Centralnego Związku Spółdzielczego z dnia 16 maja

1949 roku w sprawie udziału spółdzielczych organów rewizyjno-instrukcyjnych i kontrolnych w kontroli planów finansowo-gospodarczych" (Monitor Spółdzielczy nr 11 poz. 82), zwanej dalej „Instrukcją o kontroli planów“.

2. Przy wykonywaniu kontroli planowego systemu oszczędzania organy rewizyjno-instrukcyjne i kontrolne współpracują z właściwymi komisarzami oszczędnościowymi.

W szczególności organy rewizyjno-instrukcyjne i kontrolne powinny:

- a) uwzględniać w ramach kontroli badanie spraw wskazywanych przez komisarzy oszczędnościowych (por. p. 3 ust. 3 „Instrukcji o kontroli planów“),
- b) omawiać z komisarzami oszczędnościowymi wyniki przeprowadzonych kontroli wskazując zwłaszcza na konkretne możliwości osiągnięcia dalszych oszczędności w jednostkach kontrolowanych i przedstawiać im do wglądu ogólne kwartalne sprawozdania z prac rewizyjno-instrukcyjnych i kontrolnych (por. p. 10 „Instrukcji o kontroli planów“),
- c) w razie potrzeby porozumiewać się z komisarzami oszczędnościowymi przy wydawaniu zarządzeń o charakterze oszczędnościowym (por. p. 9 ust. „Instrukcji o kontroli planów“) oraz przedstawiać komisarzom oszczędnościowym wnioski o wydanie odpowiednich zarządzeń oszczędnościowych (por. p. 9 ust. b) „Instrukcji o kontroli planów“),
- d) zapraszać komisarzy oszczędnościowych na odprawy i konferencje pracowników terenowych w wypadkach, gdy na tych odprawach i konferencjach będą poruszane sprawy planowego systemu oszczędzania.

Poza tym wyniki kontroli na odcinku planowego systemu oszczędzania powinny być omawiane z komisarzem oszczędnościowym jednostki kontrolowanej (por. p. 8 ust. 1 „Instrukcji o kontroli planów“).

3. Wykonywanie kontroli planowego systemu oszczędzania w drodze specjalnych dojazdów, poświęconych badaniu tylko tego zagadnienia, w zasadzie nie powinno być stosowane (por. p. 3 ust. 3 „Instrukcji o kontroli planów“).
4. Podstawą kontroli planowego systemu oszczędzania jest zbadanie wykonywania i przestrzegania przez jednostkę kontrolowaną:
  - a) uchwały Rady Ministrów z dnia 19.2.1949 roku o wprowadzeniu planowego systemu oszczędzania w gospodarce narodowej i o zadaniach oszczędnościowych na rok 1949 („Monitor Spółdzielczy“ Nr A—9-10 z dn. 25.5.1949 r.),
  - b) szczegółowych wytycznych Państwowej Akcji Oszczędnościowej dla Przedsiębiorstw Uspołecznionych z dnia 26.2.1949 r. („Monitor Spółdzielczy“ Nr A — 9-10),
  - c) zarządzenia Ministra Handlu Wewnętrznego z dn. 28.3.1949 r. w sprawie wytycznych oszczędnościowych w zakresie planu inwestycyjnego na rok 1949 („Monitor Spółdzielczy“ Nr A — 9-10),
  - d) innych wytycznych i przepisów, wydawanych w związku z realizowaniem planowego systemu oszczędzania, a zwłaszcza zarządzeń komisarzy oszczędnościowych

jednostek nadrzędnych.

Pod kątem widzenia planowego systemu oszczędzania rewident analizuje i oceni wszystkie działy pracy jednostki kontrolowanej (por. p. 6 ust. 1 „Instrukcji o kontroli planów“):

5. W zakresie organizacji oszczędzania i prawidłowości zestawienia planu oszczędnościowego należy m. in. zbadać (por. p. 4 i § 5 „Instrukcji o kontroli planów“):
  - a) czy powołano komisarza oszczędnościowego, czy współpracuje on należycie z kierownikami poszczególnych działów pracy oraz komisarzem jednostki nadrzędnej i z komisarzami jednostek podległych,
  - b) czy i w jaki sposób mobilizowana jest czynna postawa pracowników wobec zadań w dziedzinie oszczędzania (współzawodnictwo, narady oszczędnościowe, premiowanie pomysłów racjonalizacyjnych itp.), czy wprowadzenie planowego systemu oszczędzania nie dokonuje się na drodze biurokratycznej,
  - c) czy opracowany został plan oszczędnościowy, czy w opracowywaniu planu uczestniczyli pracownicy zainteresowanych działów pracy oraz czy przyjęte zobowiązania oszczędnościowe oparte są na konkretnych i porównywalnych wskaźnikach, czy plan oszczędnościowy jest zgodny z obowiązującymi wytycznymi i przepisami,
  - d) czy plan obejmuje wszystkie istotne możliwości oszczędzania, a zwłaszcza czy nie ogranicza się jedynie do oszczędności o charakterze administracyjnym, jakie konkretne możliwości oszczędzania nie zostały objęte planem.
6. W zakresie przebiegu i treści wykonania planu oszczędnościowego oraz osiągniętych wyników należy m. in. zbadać (por. p. 6 i p. 7 „Instrukcji o kontroli planów“):
  - a) czy wydawane zarządzenia oszczędnościowe i stosowane środki są najwłaściwszą drogą realizacji planu oszczędnościowego i czy zapewniają wykonanie tego planu, czy realizacja planu oszczędnościowego w jednych dziedzinach nie jest osiągana za cenę strat w innych dziedzinach, czy dla inicjatywy pracowników w dziedzinie realizacji zadań oszczędnościowych stworzona została odpowiednia atmosfera,
  - b) konkretne osiągnięcia oszczędnościowe zarówno w stosunku do planu oszczędnościowego, jak i do planu finansowo-gospodarczego oraz do wskaźników z poprzednich okresów gospodarczych,
  - c) przyczyny ew. niewykonania planu oszczędnościowego bądź uzyskania wskaźników oszczędnościowych niższych niż uzyskiwane w jednostkach o podobnym charakterze,
  - d) czy prowadzona jest bieżąca analiza realizacji planu oszczędnościowego, czy sporządzane sprawozdania z realizacji zadań oszczędnościowych są zgodne z rzeczywistością osiągniętymi wynikami władz kontrolowanej jednostki i pracowników oraz czy są one w terminie przesyłane komisarzowi oszczędnościowemu nadrzędnej jednostki.

PRZEGLĄD USTAWODAWSTWA OGÓLNEGO

W Dzienniku Ustaw R. P. Nr 24 z dnia 28 kwietnia 1949 r.

Przedsiębiorstwa budowlane.

poz. 161. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 marca 1949 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Administracji Publicznej i Odbudowy o obowiązku uzyskania zezwolenia, właściwości władz przemysłowych oraz o trybie i warunkach udzielania zezwoleń na prowadzenie przedsiębiorstw budowlanych.

Rozporządzenie powyższe postanawia, że prowadzenie przedsiębiorstw budowlanych bez względu na to, czy roboty wykonywane są z cudzych materiałów, czy też wyłącznie z własnych, wymaga zezwolenia władz przemysłowych.

Jednak przedsiębiorstwa państwowo-spółdzielcze i spółdzielcze oraz centrale spółdzielczo-państwowe są zwolnione od obowiązku uzyskania zezwolenia władz przemysłowych.

Sądy rozjemcze giełd zbożowo-towarowych.

poz. 164. Zostało ogłoszone rozporządzenie Ministra Handlu Wewnętrznego z dnia 30 marca 1949 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, zawierające Regulamin sądów rozjemczych giełd zbożowo-towarowych.

Regulamin ów ustala zakres właściwości tych sądów oraz tryb postępowania w sprawach, toczących się przed tymi sądami.

W Dzienniku Ustaw R. P. Nr 25 z dnia 29 kwietnia 1949 r.

Walka z analfabetyzmem.

poz. 177. została ogłoszona Ustawa z dnia 7 kwietnia 1949 r. o likwidacji analfabetyzmu.

Nakłada ona obowiązek na wszystkie osoby w wieku od 14 do 50 roku życia, nie umiejące czytać i pisać oraz umiejące tylko czytać, lecz nie umiejące pisać, do pobierania bezpłatnej nauki w tym kierunku. Osoby te powinny zgłosić się do rejestracji w terminie i miejscu, oznaczonym w zarządzeniu powiatowego pełnomocnika do walki z analfabetyzmem.

Wykonanie ustawy zostało poruczone Prezesowi Rady Ministrów oraz Ministrom: Oświaty, Administracji Publicznej i Skarbu.

Ustawa weszła w życie z dniem 29 kwietnia 1949 r.

W Dzienniku Ustaw R. P. Nr 26 z dnia 30 kwietnia 1949 r.

Narodowy Plan Gospodarczy na rok 1949.

poz. 189. Ustawa z dnia 31 marca 1949 r. o Narodowym Planie Gospodarczym na rok 1949.

Ustawa powyższa przeznaczona dla spółdzielczości w narodowym planie gospodarczym na rok 1949 następującą rolę: Z ogólnej wartości przemysłowej w gospodarce społecznej, ustalonej według cen z 1937 roku w kwocie 16,1 miliardów złotych, na przemysł spółdzielczy przypada 1,3 miliardów złotych.

W ten sposób wartość produkcyjna przemysłu spółdzielczego według cen przedwojennych wzrosła o około 55% w porównaniu z wartością produkcji wykonanej w 1948 roku.

W szczególności przemysł spółdzielczy ma wyprodukować: 70,9 tysięcy ton wapna budowlanego; 97,3 milionów sztuk cegły budowlanej; 14 milionów sztuk dachówki czerwonej; 12,1 tysięcy ton szkła; 150 sztuk obrabiarek do metali; 235 tysięcy metrów tkanin bawełnianych; 374 tysiące metrów tkanin wełnianych; 699 tysięcy par skórzanego obuwia mechanicznego; 4,447 ton cukierków; 550 ton konserw owocowych; 1,506 ton czekolady i kakao; 960 ton drożdży prasowanych.

W dziale budownictwa w roku 1949-ym przedsiębiorstwa państwowo-spółdzielcze wykonają robotę wartości 8,1 miliarda złotych, a przedsiębiorstwa spółdzielcze roboty o wartości 9,6 miliarda złotych.

W dziedzinie obrotu towarowego i gospodarki materiałowej spółdzielnie gminne „Samopomocy Chłopskiej” rozszerzą swój udział w skupie żywcza prowadzonym przez aparat społeczny jak również nastąpi usprawnienie zaopatrzenia handlowej sieci detalicznej w mięso, przetwory mięsne i tłuszcz.

O ile chodzi o zatrudnienie, to w 1949 roku w spółdziel-

czości przeciętny stan osiągnie 369.000 osób tj. 128,1% z 1948 roku, w tym w przemyśle i rzemiośle 125.000 osób, a w obrocie towarowym 145.000 osób. Pozostała liczba pracowników zatrudniona jest w rolnictwie, budownictwie, komunikacji i innych usługach.

Przedsiębiorstwa państwowo-spółdzielcze inwestowane będą z bezzwrotnych środków państwowych instytucje i przedsiębiorstwa spółdzielcze pokrywać będą wydatki inwestycyjne w ramach przyznanych kredytów ze zwrotnych środków finansowych. Ponadto spółdzielczość dokonywać będzie inwestycji ze środków własnych.

Siła nabywczą pieniądza zostanie utrzymana.

Wykonanie ustawy zostało poruczone Prezesowi Rady Ministrów i właściwym ministrom.

Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego

poz. 190. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 kwietnia 1949 r. w sprawie zakresu działania Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego.

Termin rozpoczęcia działalności Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego został ustalony na dzień 22 kwietnia 1949 r. Z dniem tym weszło w życie zarządzenie o zniesieniu Centralnego Urzędu Planowania oraz urzędu Ministra Przemysłu i Handlu. Omawiane rozporządzenie szczegółowo ustala zakres działania Komisji.

Minister Przemysłu Ciężkiego.

poz. 191. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 kwietnia 1949 r. w sprawie zakresu działania Ministra Przemysłu Ciężkiego.

Termin rozpoczęcia działalności Ministra Przemysłu Ciężkiego został ustalony na dzień 22 kwietnia 1949 r.

Do zakresu działania tego ministra należą sprawy przemysłu hutniczego, metalowego, elektrotechnicznego i chemicznego.

Minister Górnictwa i Energetyki.

poz. 192. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 kwietnia 1949 roku w sprawie zakresu działania Ministra Górnictwa i Energetyki.

Urząd Ministra Górnictwa i Energetyki rozpoczął swą działalność z dniem 22 kwietnia 1949 r.

Do zakresu działania tego ministra należą sprawy przemysłu węglowego, torfowego, solnego; naftowego; gazowniczego i energetycznego.

Zakłady poligraficzne i drukarnie.

poz. 193. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 kwietnia 1949 r. w sprawie określenia kategorii przedsiębiorstw przemysłu poligraficznego i drukarni przechodzących na własność Państwa, oraz trybu postępowania przy przekazywaniu drukarni w użytkowanie.

Rozporządzenie opiera się na art. 3. ust. 1 lit: A zdanie ostatnie oraz art: 5: ust: 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 3 stycznia 1946 r: o przejściu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 17 i Nr 72, poz. 394).

W myśl omawianego rozporządzenia na własność Państwa przejmowane są następujące przedsiębiorstwa przemysłu poligraficznego i drukarnie:

1) Zakłady graficzne, drukarnie oraz litografie posiadające:

a) maszynę rotacyjną lub maszynę do składania (linotyp, monotyp i intertyp) albo maszynę płaską o formacie 81 cm długości i 86 cm szerokości bądź też większym.

b) więcej niż dwie maszyny płaskie o formacie mniejszym niż 61 cm długości i 86 cm szerokości;

2) przedsiębiorstwa offsetowe (z wyjątkiem „rotaprintów”), wkłosedrukowe, cynkografie; odlewnie czcionek i odlewnie walców drukarskich.

Zaznaczyć należy, iż maszyn dociskowych (pedałowych) również z samonakładaczem nie bierze się pod uwagę przy ustalaniu wielkości przedsiębiorstw, podlegających przejściu na własność Państwa.

Rozporządzenie weszło w życie z dniem 30 kwietnia 1949 r.

Prenumerata roczna zł 1:200.— numer pojedynczy zł 100.— Konto PKO. W-wa I-7560 „Monitor Spółdzielczy”

Adres: Warszawa, Kopernika 30, tel. 806-87.

Redaguje Komitet Wydawca: Centralny Związek Spółdzielczy. —

Druk PWZG Warszawa, Tamka 3. 12 000. Zam. 2250. B-79307.